

KORĖJOJE STIPRĖJA KAUTYNIŲ VEIKSMAI

KATYNO PASLAPTIS KONGRESE

Reikalauja nustatyti tikruosius kaltininkus

WASHINGTONAS. — Ateinančią savaitę Amerikos Kongrese bus svarstoma rezoliucija, reikalaujanti iširti ir nustatyti tikruosius Katyn'o skerdius.

Paskutinio karo metu paaiškėjo viena iš baisiausių žiaurbių žmonijos istorijoje. Rusijoj, kur tuo metu buvo įsiveržę vokiečiai (1943 m.) buvo netoli Smolensko, Katyno miške surasti masiniai lenkų karininkų kapai. Atkasus buvo rasta suversti nužudyti 5,000 lenkų karininkų lavonai.

Šią vietą susekė vokiečiai ir sukvietė neutralių kraštų atstovus paskelbė, kad šias skerdynes atliko rusai. To meto "politiką" reikalavo kaltę suversti vokiečiams. Bet atėjus Niurnbergo teismo dienoms pasaulis nustebo, kodėl nebuvo išaiškinti ir nubausti vokiečių nusikaltėliai, įvykdę tas skerdynes. Nuo to laiko pasaulis, ypač pačių lenkų tikinamais, ėmė laikyti rusus tų skerdynių kaltininkais.

Prašys Jung. Tautų pagalbos

Atstovas Ray J. Madden (d. Ind.), vienas iš rezoliucijos rėmėjų, sako, pravedus Kongrese šį nutarimą, bus kreipiasi į J. Tautas, prašant sudaryti atitinkamą komisiją, kuri surinkusi duomenis, paskelbtų, kas—vokiečiai ar sovietai yra tikrieji Katyno skerdynių kaltininkai.

Atstovas Kersten (r., Wis.) reikalauja sudaryti specialią komisiją iš Kongreso atstovų, kuri surinktų tikruosius faktus apie šias skerdynes. Jis reikalauja išaiškinti, kur dingę iš Amerikos archyvų JAV pulkininko Vant Vliet pranešimas Katynių skerdynių reikalu, kur jis, aiškiais faktais remdamasis skerdynių kaltę sumetė Sovietų Sąjungai.

Čekoslovakija be Amerikos prekių

WASHINGTONAS. — Iš artimų vyriausybės sluoksnių sužinota, kad Amerika nori nutraukti visiškai prekių pardavimą ir siuntimą į Čekoslovakiją. Vyriausybė, varžydama ar visiškai sustabdydama prekybą su Čekoslovakija, turi laisvas rankas, nes Kongresas jau seniau yra priėmęs rezoliuciją, prašant vyriausybę nutraukti prekybinius ryšius su šia komunistine šalimi.

Prekybos varžymas ir galimas jos visiškasis uždraudimas įeina į Amerikos priemones, naudojamas prieš Čekoslovakiją, norint išvaduoti Amerikos korespondentą Oatis iš čekų kalėjimo.

Filmų milijonai komunizmui remti

HOLLYWOOD, Calif. — Kongreso atstovas Jackson (rep., Calif.), neamerikietiškos veiklos tyrinėjimo komiteto narys, sako, kad filmų artistai ir statytojai yra sudėję jėgą karą ir pakariniais metais nuo 8 iki 10 milijonų dolerių komunizmui paremti.

Katalikų mokyklų klausimas

CASTEL CONDOLFO, Italija.

— Popiežius Pijus XII penktadienį kreipėsi į demokratines valstybes, reikalaudamas suliginti katalikų mokyklas su viešosiomis valstybinėmis mokyklomis.

Šį reikalavimą popiežius išskė savo sveikinime, skirtam pirmajam tarptautiniam vienuolių mokytojų kongresui.

Popiežius sako, daugelis tėvų negali patenkinti savo noro, siųsti savo vaikus į katalikų mokyklas, kadangi jų yra per mažai. Iš tų, kurių dalyvauja mokyklų nuostatų leidime, tenka laukti supratimo, teisėtumo — demokratinio supratimo, — patenkinti tėvų valią, kad mokyklos, įsteigtos ir valdomos religinių institucijų, nebūtų pastatytos į blogesnę padėtį negu valstybinės mokyklos, sako savo rašte popiežius.

(Prieš keletą dienų prancūzų vyriausybė sutiko po trijų savaičių debatų skirti didesnę piniginę paramą katalikų mokykloms).

Nauji pavojai graikų laisvei

JUNGTINĖS TAUTOS, New Yorkas. — Jungtinių Tautų specialioji Balkanų komisija savo paskutiniame pranešime įrodinėja, kad šešios komunistinės valstybės organizuoja šnipinėjimo ir partizanų tinklą, norėdamos pirma progai pasitaikius atnaujinti kovas prieš dabartinę Graikijos vyriausybę.

Tos valstybės, paklusniai dirbančios pagal Maskvos planus, yra: Albanija, Bulgarija, Vengrija, Rumunija, Čekoslovakija ir Lenkija.

Tuo pat metu Jungtinės Tautos gavo skundą iš Jugoslavijos, kad viena iš šių Kominformo valstybių, Albanija, be paliovos provokuoja pasienio susišaudymus su Jugoslavijos sargybmomis, dažnai įsiveržiant į Jugoslavijos teritoriją ir užpuolant net civilius gyventojus.

Lapkričio 6 d. Paryžių įvyks Jungtinių Tautų visuotinis susirinkimas, kur šie pasienių santykiai Balkanuose bus svarstomi. Visos šios Balkanų valstybės tačiau nėra J. T. Organizacijos nariai.

Rusai siūlo cukraus

TEHERANAS, Iranas. — Irano ministerio pirmininko pavaduotojas Houssein Fatemi sako, Sovietų Sąjunga siūlo persams cukraus ir kitų maisto prekių ir kad Persija bus priversta šias prekes pirkti, jeigu anglai iš tikrųjų nutrauks tų prekių pristatymą.

Anglai, atsakydami į Irano griežtus reikalavimus žibalo klausimais, įsakė savo laivams, pakeliui į Iraną su cukrum ir kitokiais maisto gaminiais, plaukinti į Iraką, vietoj į Iraną. Fatemi sako, tokie anglų žygiai tik sustiprins šalį nuotaikas prieš britus ir kartu duos progos sovietams sustiprinti savo pozicijas persų tarpe.

Prezidentas Trumanas sveikina New Yorko gubernatorių Thomas E. Dewey, atvykusį į Baltuosius Rūmus. Praeitęs prezidento rinkimus pralaimėjęs gubernatorius informuos prezidentą apie politiką Pacifike ir Toluose Rytuose.

Švedija prieš trečią (pasidavimo) pažiūrą

TVAERRED, Švedija. — Nė viena politika nėra neklaidinga — ar ta būtų švedų, amerikiečių, ar rusų — bet vargu tai gali sudaryti pagrindą pasidaryti "trečiosios pažiūros" šalininku, išsireiškė švedų karo ministeris Vougt.

Greičiausia šios pažiūros šalininkai (trečiosios pažiūros šalininkai pasisako ir prieš sovietų ir prieš Amerikos bloką, siūlydami trečiąją, neutralumo, kelią rytų - vakarų grumtynėse) atsiranda per klaidingą švedų tautos nusistatymo vertinimą. Tokiems reikia išdėmėti, kad mes jokiomis aplinkybėmis neatsisakysime savo tautinio suverenumo be kovos.

Šis trečiasis kelias yra vis dėlto diskutuojamas. Karo ministeris užbėga už akių įmanomoms defaultinėms išvadoms (siūlymams nesipriešinti), užklaudamas: "Kaip į tai pažiūrėtų pasaulis ir kokios pagarbos galėtume tikėtis iš savos tautos, jei mes, per daugelio metų vargą ir milžiniškas išlaidas sukurę gynybos priemones, suabejotume panaudoti tas gynybos priemones? Kaip mes tada drįstume pažiūrėti dabarčiai į akis?"

Litvinovo eilė?

BERLYNAS. — Vakarų Vokietijos laikraščiai praneša apie Maksimov Litvinovo atsilankymus į sovietų užsienio reikalų ministeriją Maskvoje, spėliodami sovietų politikos kurso pasikeitimą.

Maksim Litvinov, buvęs Sovietų S-gos užsienio reikalų komisaras ir ambasadorius Washingtone, laikomas draugingos politikos su Vakarais šalininkas. Kai tik Stalinas sumanydavo kokią tos prasmės apgaulingą manevrą, jis išstumdavo į viešumą šiaip užuomaršoj laikomą "anglofilą" Litvinovą.

Paštininkams pakėlė algas

WASHINGTONAS. — Senatui sutiko pridėti ne mažiau kaip \$400 per metus visiems federalinio pašto tarnautojams.

Pašto tarnautojų skaičius Amerikoj siekia 500,000. Jų algos dabar kainos valstybei metams \$20 milijonų daugiau.

Tarp filmų artistų

HOLLYWOOD, Calif. — Barbara Payton nutarė tekėti už Tom Neal, bet vestuvių išvakarėse išėjo į miestą su Franchet Tone. Visi trijų yra Hollywoodo filmų artistai.

Kai Tone grįžo naktį su Miss Payton iš miesto į jos vilą, ten rado įnirusį jaunavedį Neal. Žodis po žodžio, konkurentai atsidūrė sodne ir čia prasidėjo muštynės tikrame Wild-West stiliu. Netrukus Tone gulėjo be sąmonės.

Nugabenus į ligoninę jam buvo padarytos kelios operacijos. Jam sulaužyta nosis, žandikaulis ir keletas kitų smulkesnių kaulų veide.

Skandalai skirstant valdžios paskolas

WASHINGTONAS. — Senato komisijai, tyrinėjančiai kyšių emimą, skirstant iš vyriausybės prižiūrimos Reconstruction Finance Corp. paskolas privatiems bendrovėms, patiekta vėl pluoštas kaltinamųjų medžiagos prieš William M. Boyle, demokratų partijos pirmininką.

Jis, panaudodamas savo įtaką, išrūpinęs American Lithofold Corp., St. Louis \$465,000 paskolas, kuri prieš tai buvusi atmes-ta. Prez. Trumanas prieš kurį laiką davė kuo geriausią rekomendaciją apie W. Boyle, bet senatoriai yra apie jį skirtingų nuomonių.

Šarvuotos liemenės kareiviams fronte

8. ARMIJOS BŪSTINĖ, Korėja. — Kareiviai Korėjoje pradės nešioti šarvuotas liemenes, per kurias nepraeina net 0.45 kalibro kulkos, paleista iš trijų pėdų atstumo. Tai yra vertingiausia kareivio aprangos dalis nuo plieno šarmo įvedimo, — sako gen. Edgar Erskine Hume, Jungtinių Tautų armijos vyriausiasis gydytojas.

Liemenė sveria tik 6 svarus. Ji užsidedama panašiai kaip per galvą velkama nertinė. Ji yra prikimšta plexi-stiko (plastikos) gabaliukų; kareivis gali laisvai judėti ir kartu jausti nepalyginamai didesnę saugumą nuo priešų kulkų.

Ji tikrai yra šilta, bet kareiviai sako, geriau tegu teka prakaitas, negu kraujas.

Taika tik su Vakarais

TOKIJAS, Japonija. — Sugrįžus Japonijos ministeriui pirmininkui Yoshidai su taikos sutarties nuorašu kišenėj, tauta ima spręsti problemas kaip laisva tauta, bet kaip tokia iškyla ir naujų rūpesčių.

Slegiantis išpūdis yra, pasak japonų, tas, kad Japonija pasirašė sutartį su vakarais, o pati gyvena rytuose. Rytuose ją tykvoja dvi milžiniškos valstybės, Sovietų Rusija ir Sovietų Kinija, kuri visomis įmanomis priemonėmis mėgins jai kenkti, ir, ko gero, okupuoti.

Liūdesio šešėlis perbėga japono veidą jau ir dėl tos aplinkybės, kad amerikiečių okupacija jam nebuvo skausminga, bet buvo patikima globėja nuo komunizmo užmačių.

Čekų mašinists apie savo pabėgimą

STRAUBING, V. Vokietija. — Keturius mėnesius aš tikėjau si ir planavau pabėgti su savo draugu Karel Druska ir mudyrių šeimomis, norint išvengti vis didėjančio teroro Čekoslovakijoje, — pasakojo Franzek Jarda, pabėgęs iš Čekoslovakijos į Vokietiją su visu traukiniu.

Iš pradžių buvo planuota eiti per sieną, bet dėl vaikų reikėjo tą planą mesti. Po to man atėjo mintis į galvą pabėgti traukinio lokomotyvu. Atsirado pora patikimų draugų, kurie pažadėjo padėti įvykdyti planą ir juo pasinaudoti.

Jis buvo ir iešmininku

Pats didžiausias klausimas, atbėgus traukiniui per sieną į Vakarų Vokietiją buvo, kas pasieks stotį Asch buvo tuo iešmininku, kuris pakeitė geležinkelio bėgius reikalinga kryptimi.

Dabar paaiškėjo, kad tą darbą atliko pats mašinistas Jarda, išsokęs Asch stotį iš lokomotyvo ir pakeitęs traukiniui bėgius į Vakarų Vokietiją. Tuo pat metu ju draugas Druska, — tarp kita išbuvęs keturius mėnesius koncentracijos lagery, — ištraukęs revolverį įsakė kurikui, baimiam komunistui, gulti ant pilvo.

— Paleidę 60 mylių per valandą greičiu, mes taip išgaidinome pasienio sargybinius, kad jiems nebuvo kada paleisti į mus ginklų ugnį, — pasakojo Jarda.

Kainos vis kyla

DETROIT. — Neseniai kainų priežiūros įstaiga leido pakelti automobilių kainas Fordo ir Chryslerio bendrovėms. Netrukus automobilių kainas pakels ir trečia didžioji gamintoja, General Motors.

Nuo kito savaitgalio šių kompanijų automobilių kainos bus vidutiniškai aukštesnės \$400.

Tačiau mažieji automobilių gamintojai nepašlo leidimo kelti kainas ir tikisi padidinti savo automobilių pardavimą, pabrangus didžiųjų trijų kompanijų (Fordo, Chrysler ir General Motors) kainoms.

Automobiliai, kurių kainos tuo tarpu pasilieka senos yra: Packard, Kaiser-Fraser, Studebaker, Hudson, Crosley, Nash ir Willys-Overland.

VISUOTINĖ OFENZYVA GALI BET KADA PRASIDĖTI, SAKO JUNGTINIŲ TAUTŲ KARO VADOVYBĖ

Nauji 4 kaltinimai Jungtinėms Tautoms dėl sąlygų laužymo

APIE DERYBAS NEBEKALBAMA

J. T. VYR. BŪSTINĖ, Tokijas. — Kinijos komunistų radijas paskelbė vėl eilę naujų priekabių Jungtinių Tautų karinei vadovybei dėl tariamų Kaesongo demilitarizuoto miesto pažeidimų.

Buvę 15 atsitikimų

Minėtas komunistų radijas suskaičiavo, kad ligi šiol J. Tautų kariuomenė nemažiau kaip 11 kartų buvo išsiuntusi į paliaubų derybų vietą Kaesonge savo lėktuvus arba pėstininkus, tuo parodydama savo nenorą laikytis pasisąžadėtų sąlygų.

Nepaisant duotų įspėjimų ir įteiktų protestų, Jungtinių Tautų armijos kareiviai tris kartus dar buvo įžengę į šią uždraustą vietą ir ketvirtą kartą apšaudę iš kulkosvaidžių Kaesongo erdvę, pataikydami į vieną mergaitę.

24 dienos kaip nutrūko derybos

Iš patyrimo galima spėti, kad po Peipingo radijo kaltinimų netrukus seks komunistų vadų vieši protestai Jungtinių Tautų paliaubų delegatai.

Ženklių, kurie leistų manyti, kad nutrūkusios derybos gali atsinaujinti kaip ir nematyti. Nuo to laiko, kai komunistai paskelbė "faktą" apie sąjungininkų lėktuvą, kuris norėjęs suombarduoti komunistų delegacijos buveinę praėjo 24 dienos. Tada, derybas nutraukus, sekė paliovos nauji komunistų metami kaltinimai Jungtinių Tautų kariuomenės vadovybei dėl taikos derybų vietos pažeidimų.

Nuotaika ir sąlygos susitarti nuo to laiko visiškai pablogėjo ir visų dėmesys dabar nukrypo į kautynių lauką, kur ginkluoti veiksmai ir pasirošimai plačiai ofenzyvai vykdomi iš abiejų pusių.

Raudonarmiečiai slovakų vietoje

WASHINGTONAS. — Dr. V. S. Krajcovic, Slovakijos išlaisvinimo komiteto pirmininkas, sako gavęs žinių apie naujus sovietų planus jo tėvynėj.

Raudonosios armijos kareiviai, išvarę iš pasienio miestelių ir kaimų vietinius gyventojus, užima jų vietas, paima jų drabužius ir net asmens dokumentus, ir taip paruošti stato slapstus karo reikmenų sandėlius, planuodami užkariauti likusią laisvą Europą.

Lėktuvus įvažiavo į žiūrovų minią

FLAGLER, Colo. — Per suaruštą šiame miestely oru šventu vieną lėktuvą ištiko nelaimė ir jis buvo priverstas leistis aerodromo pakrašty, kur stovėjo žiūrovų minia.

Korėjos fronte eina arši artilerijos kova per 6 savaites

IŽANGA Į PRANAŠAUTĄ OFENSYVĄ

8. ARMIJOS BŪSTINĖ, Korėja. — Prieš šešias savaites prasidėjusi kova dėl strateginių aukštumų, svarbių planuojamai ofenzyvai, paskutinėmis dienomis išsiplėtojo į stipriausias kautynes.

Ištisą sekmadienio dieną ir naktį Jungtinių Tautų artilerija bėrė artilerijos granatomis komunistų įsitvirtinimus. Daug tūkstančių svedinių buvo paleista į priešų pozicijas, iš kurių kilo bangos komunistų puolantių dalinių ir krito jei ne artilerijos, tai pėstininkų ginklų sluojami priešakinės linijos.

Pusė milijono laukia pilno mėnulio

Nemažiau kaip 500,000 kiniečių ir šiaurinių korėjiečių, apstatyti raudonosios armijos specialistais, yra pasiruošę planuojamai ofenzyvai. Komunistai, pasak 8. armijos karininkų, laukia pilno mėnulio, kada jiems būsias pats patogiausias laikas masiniam antpuoliui.

Šiauriniame fronte, kur yra skirta apie pusė minėto armijos skaičiaus, komunistai turi sutelkę apie 200 tankų.

Į šiaurę nuo Yanggu kalnuotų vietų sąjungininkų kareivius, paėmus vieną aukštumą, sulaukė priešų ataklūs daliniai nuo tolimosio vėrimosi. Amerikiečių tankai priešakiniame fronte atliko didelį darbą, naikinant komunistų pozicijas, bet dėl nepatogių gamtos sąlygų sąjungininkų pėstininkai negalėjo visiškai išnaudoti tankų atsietus laimėjimus, ir turėjo laikinai atsikvėpti nuo tolimesnių aukštumų šturavimo.

Vakariname - centriname fronte sąjungininkų kareiviai pre dviejų valandų durtuvų kautynes užėmė svarbią aukštumą į šiaurės vakarus nuo Kumbha miesto.

"Eikit į Rusiją!"

OTTAWA, Kanada. — Atlanto valstybių konferencijos proga prie Kanados parlamento atsirado būrys Maskvos pakalikų su plakatais, piketuojant susirinkusias demokratijų delegacijas.

Presbyterionų kunigas Horace Davey iš Kenmore, N. Y., pasi-piktinęs išdavikų žygiu, sušuko: "Kiaulės, eikit į Rusiją!"

Jis įsibrovė į piketininkų tarpą, stuktelėjo vieną plakatą nešėją ir kreipėsi į susirinkusią minią išblaškyti penktosios kolonos bernus. Jis pats užstojo demonstrantams kelią į parlamentą ir suspaudęs kumštis kovai pašaukė žiūrovus: "Eikit čionai užblokuoti tuos šeškus". Piketininkai, pajutę nedraugišką atmosferą, netrukus išsivaikščiojo. Kun. Davey yra Amerikos pirmojo pasaulinio karo veteranas.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Pirmas šio sezono vaidinimas "4 draugai"

Komedija "Gyveno kartą 4 draugai" bus vaidinama sekmdienį, spalio 21 d., Lietuvių Auditorijoje. Vaidins Stasio Pilkos grupė, pakviesta Lietuvių Piličių P. ir P. Klubas.

Ši kartą už įėjimą tereikės mokėti tik \$1.25.

Atidaro Lietuvių Auditoriją

Lietuvių Auditorijos šeštadienio Svetainės Didysis atidarymas, Lietuvių Auditorijos didžiojoje salėje, 3133 So. Halsted Str., įvyks š. m. rugsėjo mėn. 22 d. 8 val. vakaro.

Auditorijos patalpos naujai atremontuotos ir teikia jaukią išvaizdą. Salėje paruošta 200 sėdimų vietų prie staliukų. Ten bus patiekiami įvairūs gėrimai ir lietuviški užkandžiai. Visą laiką gros J. Akelio vadovaujamas orkestras.

Svetainė vadovauja J. J. Akelis, Rentauskas ir Co., kurie yra pasiryžę atsilankiusiems svečiams suteikti nuosirdų patarnavimą ir lietuvišką nuotaiką. Norintieji gali išanksto rezervuoti sau staliukus. Skambinti J. Rentauskui Yards 7-1846 kas vakarą, nuo 5 val. 30 min. darbo dienomis.

Crusade for Freedom

Kova dėl laisvės

Chicagoje ir apylinkėse dabar yra daroma rinkliava kovai dėl pavergtų tautų laisvės. Angliškai šita rinkliava yra vadinama "Crusade for Freedom". Apie ją rašo laikraščiai ir kalba radijo pranešėjai.

Crusade for Freedom yra dalinys National Committee for a Free Europe, kuriame yra ir lietuvi dalinys, susidedas iš pp. V. Sidzikausko, A. Trimako, K. Bielinio, J. Audėno, B. Nemicko, M. Tolšiaus, P. Vainausko ir V. Vaitiekūno. Crusade yra suorganizuota pr. metais. Jai pirmininkauja gen. Lucius D. Clay. Chicagoje jos pirmininku yra T. Cassidy, o garbės pirm. Gubernatorius Stevenson. Crusados metu surinkti pinigai bus naudojami Laisvos Europos Radijo užlaikymui ir transliavimui ir bolševikų užimtas bei dominuojamas šalis. Transliacijos Lietuvon prasidės netrukus.

Rinkliavos vedėjai kviečia ir prašo lietuvių gausiai ir stipriai prisidėti prie rinkliavos. Aukos rinkos specialios rinkėjos ir mokyklų vaikai. Kiekvienas aukotojas bus įtrauktas į Laisvės Kovotojų sąrašą ir gaus laisvės varpo pavidalo sagutę su užrašu: Crusade for Freedom.

Crusade for Freedom adresas: 8 So. Dearborn St., Chicago 3, Ill. Tel. FRanklin 2-4440. Reikalui esant, galima susikabinti ir lietuviškai. Crusados vedėjo M. Rotman sekretorė yra p-lė Juciūtė.

KAITI LAIDOS SPALIO 6 D.

Kiek teko patirti, murusio Petro M. Kaičio—Martinkaičio pelenus laidos Lietuvių Tautinėse Kapinėse šių metų spalio 6 dieną, antrą valandą po pietų. Kaičio palaikų pervežimą tvarkys laidotuvių direktorius P. J. Ridikas.

MANO TALKA

Ponia Bend, 6600 So. Loomis Ave., atsinaujino "Naujienas." Pas juos labai puiku, namas tikrai aristokratiškai įrengtas, po- nios svetingumas ir švelni nuotaika visus žavi. Labai dėkui poniai Firantienai už tarpininkavimą.

Stepas Brazinskas, 5908 S. Wentworth Ave. Jis yra žymus užteigios biznierių ir geras naujienietis. Brazinskas Englewoode toj pačioj vietoj jau seniai gyvena ir turi labai daug nuosirdžių klientų. Taip jau šia proga jis atsinaujino "Naujienas" ir linki ištvėrmės ir sėkmės.

Antanas ir Magda Jacikai, 7131 S. Morgan St. Šiais metais jie nusipirko savo namą ir gyvenimą labai puikiai sutvarkė. Jie yra pavyzdingi tautiečiai ir daug gero linki Lietuvos akcijai. "Naujienos" tai jų mėgiamiausias laikraštis. "Reikia pripažinti, kad per dvejus metus laikraščio daug kas atlikta; tuo turėtų pasidžiaugti visi senieji amerikiečiai lietuviai.

Jonas ir Ursulė Stukai, 2318 W. 71st St. Jie atsinaujino "Naujienas" Be to, teko gerai pasipažinti su kilnia lietuvių šeima. Jie jau nebejauni naujieniečiai ir gerai patyrę amerikoniai. "Kai kada mintis kyla, koks mūsų uždavinys turėtų būt, mūsų tautos veikloje", sako p. Stukas. "Ogi išsiauklėjimas ir išauklėti tinkama, patriotiška šeima," atsakiau. Jie užaugino dukrelę Bernice, kuri jau vedus; ir augina sūnelį Mikaelį, ir viskas gerai sekasi.

Barbora Sereik, 6928 S. Union Ave., "Naujienų" skaitytoja ir prenumeratė. Jos dukrelė Anna dirbo "Naujienose" ir dabar ištekėjo už Thomo Zwyers. Kai ši žinia bus išspausdinta "Naujienose", jie jau bus persikėlę gyventi į nuosavą namą. Namas visiškai naujutėlis, dabar ką tik nupirktas.

Ponia Sereik savo dukrelei ir žentui iškėlė labai šaunias vestuves, į kurias daug atsilankė svečių ir visi džiaugėsi Barboros Sereik svetingumu. Toms išskilmėms ji padėjo daug triūso ir medžiagos. Vestuves fotografavo Julius Sereik ir Algirdas Stankaitis (P. Norkienės sūnus).

Ona Dovgin

Bezdzionė mirė badu

Ties 1705 Roosevelt Rd. buvo rasta negyva bezdzionė, kuri, pasirodo, buvo pabėgusi iš Illinois Research ligoninės, 1819 Polk. Policijai apie ją daugelis pranešė telefonu. Manoma, kad bezdzionė mirė badu.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kaip žmonės gyvena be buto

Buv. antrojo pasaulinio karo veteranui Hochgraber buvo atsakytas butas šeiminko, kuris sakosi buto reikalingas savo paties šeimai. Kadangi Hochgraber teuzdirbas \$65 per savaitę, jis negalįs nusisamdyti buto, kurie dabar esą brangūs. Jis turi žmoną ir 3 mažus vaikus. Todėl Hochgraber dabar gyvena "kur nors ties 29 gatve ir Halsted" iš savo draugo pasiskolin- tame automobilyje. Sako, jog naktį ten miegoti su visa šeima nesą patogų, bet nors neužyla. Hochgraber sako, jog komunistai tai išnaudoja savo tikslams.

90% nužudymų išaiškinta

Policijos vadas praneša, kad žmogžudysčių seklių biuras per pirmuosius 8 šių metų mėnesius išaiškines 90.2% visų nužudymų, kurie įvyko Chicagos srityje. Viso žmogžudysčių būta per tą laiką 176.

Nuo 1931 metų iki šiol išaiškintų žmogžudysčių skaičius pasiekė daugiau, kaip vidutiniškai 76.1%.

DP bėga iš ūkių

Iš nedidelio ūkio ties Momen- ce, Ill., pasitraukė K. Dzenitis, latvių DP, į miestą. Panašiai yra padarė daugiau kaip 50 DP, kurie po antrojo pasaulinio karo buvo apsisotę Illinoisaus farmose. Jie sakosi metę darbą ūkiuose dėl mažo atlyginimo, per ilgą darbo valandų, blogų gyvenimo sąlygų ir ypač dėl vietinės. "Daily News" tyrinėjimas parodė, kad kai kurie ūkininkai tiems DP temokėjo pusę to atlyginimo, kuris mokamas darbininkams amerikiečiams.

Kai kurie jų turėjo dirbti nuo 5:30 v. ryto iki 8:30 v. vakaro. Netoli Peoria buvo rasta DP šeima, kuri su šešiais mažais vaikais gyveno paliktame tramvajuje, kol kaimynai įsikėjo.

Vienam žmogui ūkyje kai kurie fermeriai mokėdavo apie \$70 mėnesiui, duodavo valgi ir kambarį. Jei vedė, gaudavo \$100. Sakoma, jog kiti bėga iš ūkių dėl to, kad jie yra miesto, ne kaimo žmonės.

Atidėjo egzekuciją

Gubernatorius Stevensonas atidėjo mirties bausmės vykdymą 30 dienų B. Davis, kuris buvo pasmerktas mirti penktadienį. Davis 1950 metais nužudė 2 policijos seklius.

Atidėta tuo pagrindu, kad Davis galėtų apeliuoti į JV aukščiausiąjį teismą.

SPYNOS PRIEŠ 4,000 METŲ

Palmer House National Builders Hardware parodoje išstatyti pavyzdžiai spynų, kurios buvo vartojamos namuose prieš 4,000 metų.

Tyli dėl atomo mokslininko

JAV vyriausybė nedavė įvažiavimo leidimo Australijos atomo mokslininkui prof. Oliphant, kuris yra priešinęs atominės bombos panaudojimui. Jis buvo karo metu prie karinių tyrinėjimų, kurie privėdė prie atominės bombos pagaminimo.

Atomo mokslininkų suvažiavimas bus Chicagos universitete. Universiteto kalbėtojas nedavė jokių paaiškinimų dėl Oliphant.

Išdegė duonos kepykla

R. J. Mrizek duonos kepyklos vidus išdegė. Nuostoliai siekia \$15,000. Ugnis pasirodė rytą, kai duona jau buvo iškepta ir sunkvežimiais išvežta.

Nuo ukniės niekas nenukentėjo, tačiau dirbusieji turės nusto- ti uždario. Jų tarpe buvo ir keli lietuviai tremtiniai.

Mrizek kepykla yra ties California ir 18th St. Nėra visai maža, rodos, turėjo apie 18 sunkvežimių duonai išvežti.

J. J. P.

BUS LIGONINĖ NARKOTIKAMS

Lapkričio 1 d. žadama atidaryti Chicagoje kliniką narkotikų vartotojams gydyti. Narkotikų vartojimas yra paplitęs Chicagoje ir mokyklinio amžiaus jaunimo tarpe.

Illinojus atsilieka

Eilė valstybių po sen. Kefauverio komiteto nusikaltimų tyrinėjimo pasistengė pagriežinti įstatymo priežiūrą nusikaltimams bausti. Kai kuriais atžvilgiais Illinojus atsiliko.

Čia išleistas griežtesnis įstatymas bausti narkotikų vartotojus ir platintojus, bet neišleista įstatymo suvaržyti lošimo iš pinigų mašinoms, neįsteigta vad. "mažoji Kefauverio" komiteto ir pan.

Sovietai bijo JAV pramonės

Rutz, pravažiudamas pro Chicago, pareiškė, kad Sovietų Rusiją baido nuo pradėjimo III pasaulinio karo JAV pramonės galingumas. Jis yra AFL atstovas Europai nuo 1944 m. Rutz sako, jog europiečiai nemana, kad karas esąs jau arti.

Mažiau bevažinėja

Per rugpiūčio mėnesį, kai buvo pakeltas mokestis važinėjan- tiems miesto susisiekimo priemonėmis, jomis keliaujančių skaičius sumažėjo 11%. Tą mėnesį CTA priemonės pervežė 57,409,098 keleivius. Ir ankstyvesniais šių metų mėnesiais keleivių būta mažiau 5% negu per- eitis metais.

Divizija mokysis 9 mėnesius

Pašauktoji į aktyviąją tarnybą Illinojaus 44. krašto gvardijos divizija nuo vasario mėnesio vyks į Californiją, kur ji per 9 mėnesius išeis apmokymą, reikalingą pasirušimui karo veiksmams.

UŽMUŠTAS "SINDIKATININKAS"

A. Helfer, Calumet City saligūninkas, buvo iš pasaly nužudytas prie savo namo, 100 Forestdale Park. Jis buvo žinomas kaip "sindikatininkas".

Ligonė V. Cukur aplankius

Rugsėjo 9 d. nutarė aplankyti ligonę ponį Verą Cukur (Cukrienę), kuri serga sunkia paralyžo liga jau treji metai.

Bill ir Julia Zeckai, ponija Elzbieta Cukrienė iš Miami (Florida) ir Senas Petras apleidome Chicago pietų laiku, o apie antrą valandą jau buvome Fox Lake, Ill. Ponia A. V. Cukriai gyvena kitoje pusėje ežero,

Spring Grove, Ill. Nelaimė, nieko neradome namie. Visi p. Cukriai ir žentas pp. Antanas ir Aldona — Miliuskai buvo kur nors į svečius išvažiavę. Nuėję pas kaimyną Aleksandrą Zakes, sužinojome, kad ponios Cukrienės sveikata eina geryn. Su lazdy pagalba ji gali kiek pavaikščioti.

Pp. Antanas ir Vera Cukriai buvo ilgamečiai Chicagos 18 apylinkės gyventojai. Nuosavame name, 732 W. Cermak — Rd. laikė taverną, o dabar jos biznį išnuomojo Julijui Bochiui. Patys ir žentas Miliuskas gyvena Spring Grove, Ill., prie Fox Lake. Nuosavuose gražuose vasarnamiuose, kurie yra ponų Cukrių nuosavybė.

Aleksandras Zakes, Cukrių kaimynas, irgi senas Chicagietis ir senas Naujienietis, išdirbęs Chicagos dienraštį "Daily Tribune" spausdintoju (presmanu) 32 metus. Jau 5 metai kaip gyvena gaudamas senatvės pensiją iš "Daily Tribune". Jis turi du gražius namus ir porą sklypų (arų) žemės, gražų daržą ir sodną. Pardavęs šimt 200 kvortų geruogiu, o 40 sau pasidėjęs žiemai. Turėjęs gerų ir pamidorų (tomečių). Gyvena gražiai baigdamas senatvę.

Pavažinėjom po Fox Lake apylinkę, kur pp. Zeckai prieš 29 metus gyveno ir turėjo blai- vybės laikais viešbutį. Ponai Zeckai gerai susipažinę su Fox Lake gyvenimu, mums išrodė visas įvairybės.

Ligonės nesulaukė, apie 6 valandą vakare grįžome namo į Chicago. Kelionėje patarnavo pp. B. J. Zeckai savo nauju autu. Senas Petras

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

PRANEŠAME, kad rugsėjo 22 d. 6 v. v. Dr. M. Budrienės kabinete, 2759 W. 43rd St., įvyks skautininkų, jų Ramovės sveika. Pasnekesi turės sktn. kun. J. Vaisnys. Ramovės Seniūnija.

Lietuvių Demokratų 9 Apylinkės (Ward) susirinkimas bus rugsėjo 18 d. 7:30 val. vak., Roselande, para- pijos salėje, 10806 So. Wabash Ave. Bus renkami atstovai į ALT Chicago skyriaus konferenciją, kuri įvyks šio mėnesio 30 d. Bus alaus ir sodės klubo nariams. Visi nariai kviečiami atvykti. —Klubo valdyba.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandose Gražiausias Gėlės ir Vainikų. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainiku pavikslais išsitrink. **ROY R. PETRO (Putramentas)**
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotu- vėms ir Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

ROAD TO VICTORY!

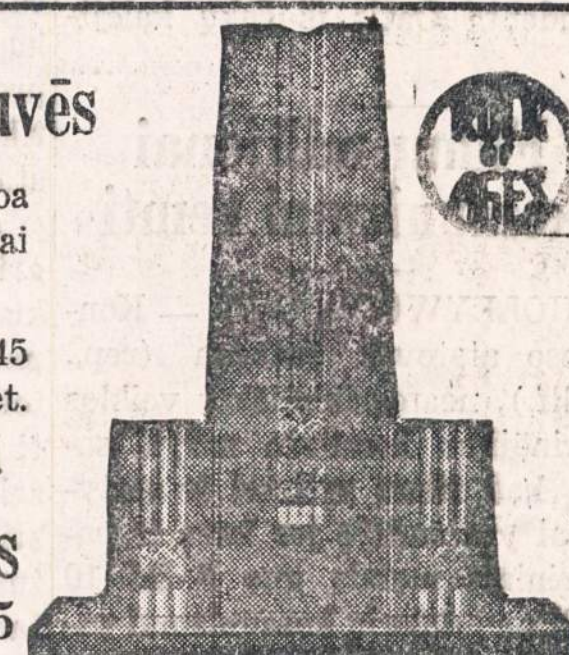
Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

LIUDĖSIO VALANDOJ
Sąskaitė
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Toms, kurie gyvena kitose miesto dalyse rašinė koplyčia arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. Yards 7-1741 ir Bishop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Bishop 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

P. J. RIDIKAS
3854 S. HALSTED STREET Phone Yards 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone Yards 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone Yards 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-1139

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį...
Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoje Amerikoje

TURTAS	\$30,000,000.00
ATSARGOS FONDAS	\$2,900,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaro

"Mano darbas padėti jums"

"MISS SERVICE REPRESENTATIVE"
—your personal representative at Illinois Bell

Telefono kompanija yra itin didelė įstaiga, su tūkstančiais žmonių dirbančių teikimui jums gero patarnavimo. Bet, tikrovėje, esama tik vieno asmens, kurio darbas yra būti jūsų asmeniniu atstovu pas Illinois Bell. Tai aš—jums "Tarnybos atstovas".

"Bet kada, kai jums kyla klausimas apie jūsų kvitą, mokestį, telefono perkėlimą, telefono praplėtimą, gavimą srašto priedo, arba praktiškai visko susijusio su telefono tarnyba, malonėkite šaukti mane. Mano telefono numeris Chicagoje yra Official 3-9100. Už Chicago ribų šaukit mane savo telefono biznio ofise. Suprantama, tokiems pašaukimams mokėti nereikia.

"Gal aš neįstengsiu kiekvieną jūsų klausimą atsakyti. Jeigu ir nestengsiu, visvien gausiu jums atsakymą. Tai yra mano darbas — padėti jums kaip tik galiu".

"Čia pat mano stalinėje yra kortelė su jūsų vardu, adresu ir gausia informacija apie jūsų telefono tarnybą. Ji padeda man atsakyti jūsų klausimus greitai. Jūs yra viena iš tulo kiekio sąskaitų, kurias aš aptarnauju išskiriamai ir su kuria dabar esu gerai susipažinęsi."

Jokia kaina negali išmatuoti jo naudos.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

Cook by Color WITH LIGHTED PUSHBUTTONS

Set the automatic timer and touch a button! When you return your whole meal is ready to serve! Come in today and see this great new Hotpoint "star" ... the world's-easiest way to cook!

\$364.95

See These

14

Star Features

1. High de luxe control panel
2. Bright-metal panel trim
3. Lighted pushbuttons
4. Twin-Lite top illumination
5. Telechron oven timing clock
6. Top-range timer and signal
7. Two appliance outlets, one timed
8. Oven-indicator light
9. Raisable thrift-cooker unit
10. Instant-heat Calrod® unit
11. Concealed-unit oven
12. Automatic oven light
13. Aluminum roaster and chrome smokeless broiler pan
14. Three deep storage drawers-on easy-slide rollers

GUARANTEED ELECTRIC Appliance and Furniture Company

2876 W. CERMAK RD.

Blshop 7-3333

OPEN MONDAY & THURSDAY EVENINGS

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Vaikų Teatras reikalingas paramos

Praeity metų patyrimas parodė, kad vien tik spektaklių pajamomis Chicago Lietuvių Vaikų Teatras išsiversti negali. Jei kai kurios organizacijos (Liet. Tautinė S-ga, Cicero Liet. Tr. Bendruomenė ir Chicago Liet. Moterų Klubas) nebūtų parėmusios, teatras praeitą savo sezoną būtų baigęs su nuostoliais.

Vaikų Teatro pasirodymą Chicago lietuviškoji visuomenė su tikro gana šiltai ir, kiek žinoma, jai rūpi tolimesnis jo išsilaikymas. Turėdama tai galvoj, Mokytojų Sąjunga, kaip šio teatro laikytoja, pasitarusi su vietos mokyklų tėvų komitetais, nutarė kreiptis į lietuviškąją visuomenę, kviečiant ją į Vaikų Teatro rėmėjus. Juo labiau, kad tokių rėmėjų jau savaime ima atsirasti. Rašyt. St. Tamulaitis, net nė kieno neprašomas, praeitą sezoną atsiuntė 13 dolerių, įsipareigodamas, kasmet tokia suma paremti Vaikų Teatrą.

Mokytojų ir mokyklų tėvų komitetai susirinkimo (1951.IX.2) nutarimu Vaikų Teatro rėmėjai pagal paaukotą sumą atžymimi taip:

- 1) paaukojusiam mažiau nei 10 dolerių metams — teikiamas Vaikų Teatro Aukotojo vardas;
- 2) paaukojusiam ne mažiau kaip 10 dolerių metams — teikiamas Vaikų Teatro Rėmėjo Vardas;
- 3) paaukojusiam ne mažiau kaip 100 dolerių metams — teikiamas Vaikų Teatro Mecenato vardas.

Vaikų Teatras, pagerbdamas savo rėmėjus, kiekvienam tų metų naujame vaidinime rezervuoja:

- 1) aukotojui, paaukojusiam ne mažiau kaip 5 dol. metams, vieną nemokamą vietą;
- 2) rėmėjui — dvi;
- 3) mecenatui — 4 nemokamas vietas ir, jei jis yra biznierių, jo biznis tais metais garsinamas visose Vaikų Teatro spektaklių programose be atskiro atlyginimo.

Be to, visiems V. T. rėmėjams (aukotojams, rėmėjams mecenatams) numatomi ir specialūs garbės pažymėjimai, nes Vaikų Teatro rėmimas yra liuanistinio švietimo rėmimas, todėl jis negali likti neatžymėtas.

Vaikų Teatro rėmėjų kvietimas jau pradėtas. V. Teatrui naudingiausi bus tų rėmėjų įnašai, kurie bus įmokėti ligi š. m. spalio 1 d., nes nuo to priklausys šio sezono pirmasis pastatymas, kuris numatytas gruodžio 8 - 9 dd. Pačių mokytojų asmeninių pinigų šio pastatymo kreditavimui, kaip praėjusiais metais buvo verstasi, jau nebepakanka. Todėl, Mielasis Skaitytojau, jei brangini liuanistinį švietimą, siųsk nors dolerį Vaikų Teatrui, bet tuojau, šiuo adresu: J. Serapinas, 3225 South Union Ave., Chicago 16, Ill. Tel. Victory 2 - 7888.

Visiems V. T. rėmėjams dėkinga —

Ill. Mokytojų Sąjungos V-ba

Žuvo Antanas Kiela

Apie 50 metų amžiaus Antanas Kiela buvo rastas naktį iš penktadienio į šeštadienį negyvas prie savo namų, 9119 S. Harlem Ave., Worth twp., apverstam sunkvežimio. Tyrinėtojai mano, kad arba jis žuvo netikėtai, arba liko apiplėšimo aukas.

Kiela rastas su sužalotu kaklu, o krūtinėje buvo kelios žaizdos, rodos, padarytos sudužusio stiklo. Policijos leit. Johnson mano, kad Kiela galėjo būti užmuštas per trečiadienio andrą, kai langas galėjo būti įlaužtas ir sutrupintas. Tada Kiela galėjęs pasilenkti ir savo kaklą susižeis-

ti. Bet kiti tyrinėtojai sako, jog Kiela galėjo žūti ir apiplėšimo metu, nors jis nenešiojęs didelių pinigų sumų.

Kaimynai sako, jog Kiela dirbdavęs dailidės darba, anksčiau turėjęs mašinų dirbtuvę ir varęs cemento biznį. Jo namuose rasta telegrama su rugsėjo 10 d. data, pasirašyta Helen Vaitėkūnas, kur pasakyta: "Tuojau pašauk mane".

Kiela buvo išsiskyręs su savo žmona, kuri gyvena 3954 Roosevelt Rd., o sūnus 6911 S. Ashland. Dukters adresas nežinomas.

VIESNIA IŠ FLORIDOS

Ponia Smith iš Floridos lankėsi pas savo dukterį ir žentą adv. R. Vasalle ir sūnų adv. Paul Smith Jr.

N E M U N O knygyne parduodame ir išrašome vokiečių kalba knygas iš Vak. Vokietijos, Šveicarijos ir Austrijos.

Knygynę gaunami žurnalai: Kary, Pelėda, Nemunas, Darbas, Tėvų Kelias, Lietuvių Dienos, Kolumbijos Lietuvis, Laiškai Lietuviams, Eglutė, Mūsų Vytis, Griuos Aidas.

Dienraščiai: Draugas, Naujienos. Savaitraščiai: Tėviškės Žiburiai, Dirva, Keleivis, Sandara, Vienybė, Laisvoji Lietuva, Darbininkas.

Turime naujausius leidinius, išėjusius Amerikoje ir Vokietijoje. Gavome vėl daug senų knygų ir gaidų, išleistų Lietuvoje ir Amerikoje.

Užsakymus adresuokite: LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS 3143 SO. HALSTED ST. Tel.: Victory 2-3314 CHICAGO 8, ILL.

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER 46 METUS LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. - Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZIMIRSKAS, Pres. - Tel. Victory 7-7747
Savings insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

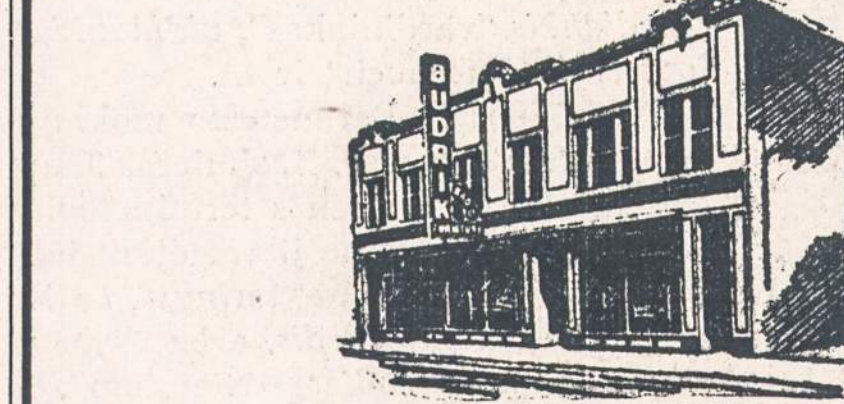

TAUPLYKIT REGULIARIAI, KAD TURETUMET PELNO... TAUPLYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

BUDRIKAS UŽDARO VIENĄ KRAUTUVĘ
Prekyba bus varoma po vienu stogu ant 3 lotų.
3241 SOUTH HALSTED STREET.

KRAUTUVĖS VALANDOS: nuo 9 val. ryto iki 9 valandos vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais; antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais (nedėliomis) uždaryta.

JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL.
Tel. CALumet 5-7237

Budriko žiemos radio programa leidžiama sekmadienio vakarais 5:30 P. M. Chicago laiku iš WCFL, 1000 kilocycles Radio Stoties.

PERKRAUSTAU BALDUS
vietoje ir iš tolimesnių distancijų. Turiu ilgą patyrimą.
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: WALbrook 5-9209

CERMAK ROAD Dantų Laboratorija
DIREKTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1-4 VALANDŲ LAIKOTARPYJE
Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinius dantis, protezus. Prima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadienį nuo 9 iki 1 valandos.
Olympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

METRICK'S PAINT STORE
DABAR YRA
3414 W. Roosevelt Road
Kedzie 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE.
One coat Flat Paint, 12 gr. — \$3.45
žiu spalvų ir baltas. Gal.
Interior Gloss ar Semi-Gloss \$4.35
16 spalvų ir baltas. Gal.

Nuosirdžiai užkviename visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavinimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai, čia sutaps didelių nuosimčių. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartamentams. Karpetai—kilimai, klejonkos, Parlor setai, gaminiai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambarys setai, valgomo kamb. setai, minkšti krėslai, lėpos, stalčiai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auksinės plunksnos, laikrodėliai, deimantai, briliantai, auksas ir sidabras papuošalai, radijos ir televizijos aparatai. Lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virs 38 metalų prekyboje.

Lengvi daliniai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED ST.
Tel. CALumet 5-7237

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiais slaptomis formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17— (\$1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitų rezultatų skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sušvelnina.

STANIS ANALGESIS S A L V E— (\$1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, 1/2 sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginantioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudantioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietėjimus.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšini-
mo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūges, apsunktas, paimk Alavijos grūdelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svoras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-3500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakyme kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams \$5.50
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.25
Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-3500.
Viena kopija 5c.
Savaitei 30c.
Mėnesiui \$1.25
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$8.00
Pusei metų \$4.50
Trims mėnesiams \$1.50

Užsieniuose:
Metams \$11.00
Pusei metų \$6.50
Trims mėnesiams \$2.50

Po Rinkimų Graikijoje

Rugsėjo 9 d. įvykusieji Graikijos parlamento rinkimai nedavė daugumos nė vienai partijai. Netikėtai daug balsų gavo Graikų Sambūrio partija, kurią neseniai įsteigė maršalas Aleksandras Papagos, pasižymėjęs kaip karo vadas kovose su italais ir su komunistiniais partizanais. Rinkimuose jisai laimėjo 107 vietas parlamente, susidedančiame iš 250 atstovų.

Maršalo šalininkai tikėjosi gauti daugumą ir kad Papagos galės sudaryti tvirtą vyriausybę, kurios Graikijos žmonės seniai pasigenda. Bet jų viltis neišsipildė.

Pasibaigus pilietiniam karui, Graikijos politinis gyvenimas dar vis neįeina į normalias vėžes. Kadangi politinės partijos neįstengia susitarti pagrindiniais krašto klausimais, tai žmonės ieško „vado“, kuris išvestų tautą iš keblumų. Kaip dažnai būna po karo, daugelis mano, kad tokiame vaidmeniui geriausiai tiktų papulius armijos generolas. Maršalas Papagos iškilo Graikijos politikoje panašiai, kaip francūzų generolas Charles de Gaulle.

Bet, nelaimėjęs daugumos parlamente, jisai negalės valdyti krašto ir bus priverstas arba užleisti premjero postą kitos partijos atstovui, arba eiti į koaliciją.

Tautinė Progresyvi (generolo Plastiras) partija pravedė 72 atstovų; Liberalų partija, kuriai vadovauja premjeras Venizelos, — 58. Šitos dvi partijos, susidėjusios, turėtų absoliučią daugumą (130) parlamente. Jiedvi iš tikrųjų nedaug ir tesiskiria viena nuo kitos. Gen. Plastiraso partija yra atskilusi nuo liberalų, šiek tiek už juos „kairėsnė“. Ji ne taip aštriai, kaip premjeras Venizelos, yra nusistatčiusi prieš komunistus ir „bendrakeleivius“.

Idomu, kad į parlamentą yra išrinkti ir 10 komunistinio „Demokratinio Fronto“ atstovų. Kai kurie jų sėdi kalėjime, nubausti už dalyvavimą pilietiniame kare prieš Graikijos valdžią. Ar galėtų kas panašaus būti komunistų valdomoje „liaudies demokratijoje“? Žmonės, kovojusius prieš valdžią su ginklu rankose, tokia „demokratija“ būtų seniai nužudžiusi; o Graikijos valdžia leido teismo nubaustiems maištininkams statyti savo kandidatūras į parlamentą!

Bet Maskva ir jos pakalikai vistiek rėkia, kad Graikijoje viešpatuoja „fašizmas“.

Jie Skundžiasi

Amerikos komunistai įsteigė komitetą „spaudos laisvė“ ginti (Committee for Freedom of the Press). Aplink jį susitelkė daugumoje tie patys tipai, kurie veikia visoje „taikos“ komitetuose. Jie dejuoja, kad „valdžios persekiojimai pagal Smitho Aktą gresia Daily Worker'io teisei būti leidžiamam“.

„Spaudos laisvės“ komitetas nurodo, kad jau sėdi kalėjime „Daily Worker'io“ redaktorius John Gates ir neseniai buvo suimti du „Daily People's World“ (Kalifornijoje leidžiamas) redaktoriai. Girdi, pirmą kartą mūsų krašto istorijoje yra baudžiami kalėjimu asmenys už straipsnių rašymą arba dėjumą į laikraščius.

Bet ar komunistai ir šitas jų „spaudos laisvės“ gynimo komitetas pareiškė bent vieną protesto žodį dėl Amerikos

korrespondento Williamo Oatiso, kurį suareštavo ir nubaudė komunistų kontroliuojama Čekoslovakijos valdžia? Ne, prieš tai jie neprotestavo. Ir „Daily Worker“ ir „Daily People's World“ pakartojo visus čekų valdžios prasimanymus, kad Oatis buvęs „šnipas“ ir daręs samokslą nuversti „Čekoslovakijos liaudies respubliką“.

Komunistų laikraščiai to Amerikos korrespondento nu-teisimą (nedavus jam progos apsiginti teisme) ir nubaudimą užgyrė. Bet jie dejuoja, kad jiems gresia pavojus netekti savo „teisės“!

Apie „spaudos laisvę“ ir piliečių „teises“ jie atsimena tikrai tada, kad būna paliestas jų kailis. O šiaip jiems tos idėjos visiškai nerūpi.

Apžvalga

KAIP „TVARKOMAS“ BUTŲ REIKALAS KLAIPĖDOJE

Bolševikams pagrobęs Lietuvą, viską paėmė ir savo rankas komunistų valdžia — ne tik geležinkelius, bankus ir stabiasias pramones, bet ir visą prekybą, gyvenamus namus ir t.t. Įvykdžiusi totalinį (visišką) „suvальstavinimą“, valdžia viską ir tvarko.

Kaip jai sekasi šis tvarkymo darbas gyvenamųjų namų ir butų srityje, parodo Vilniaus „Tiesoje“ įdėtas straipsnis „Orderis ir pažada“. Jame pasakojama, kaip Klaipėdos gyventojas V. Malakauskas stengėsi gauti sau ir savo šeimai butą. Paklausykite:

„Klaipėdoje, kaip žinoma, su butais sunku, per karą miestas buvo sugriautas. Tai gerai suprato V. Malakauskas, kuris, atvykęs dirbti į Klaipėdą, laikinai apsigyveno pačioje darbovietėje — vykdomojo komiteto patalpose. Žinoma, visą laiką taip negyvensi: yra šeima, penki maži vaikai — reikia surasti butą ir šeimyną persigabenti.“

„Kartą V. Malakauskas nutarė pasiteirauti: gal kartais jau yra galimybė gauti butą, bent mažą kambariuką (šeimai su penkiais vaikais!) — „N.“ Red.)? — „O, taip! — atsakė jam miesto vykdomojo komiteto butų skyriuje. — Yra! — ir netrukus jam buvo įteiktas orderis Nr. 8 (1951.II.1), kuriame buvo įspėta: „Jei per 16 dienų neužimsite buto šiaurės Rato g. Nr. 1, bt. 2, — orderis nutost galiojės...“ Dar prieš tai, gavęs tvirtą pažadą butui gauti, V. Malakauskas persigabeno šeimai ir, vos tik gavęs orderį, skubiai nuvyko užimti savo butą. Bet čia jį rūsčiai sutiko gyventojas Isaikinas, kuris paskubėjo įsikraustyti į butą be jokio orderio... Patogus Isaikinui buvo čia įsikraustyti: gyveno pas motiną tame pačiame name ir, kai tik pastebėjo tuščią butą, tereikėjo vienais laiptais žemyn nulipti ir įsikraustyti, nereikėjo net adreso keisti.“

„— Mes jį, savivaliautoją, tučiuojau įskraustysim! — tvirtai žadėjo miesto vykdomajame komitete ir butų skyriuje, guosdamį V. Malakauską, kurio

šeima, maži vaikai neturėjo kur gyventi.“

„Nuo to laiko orderio savininkas pradėjo rinkti įvairius parašus, rezoliucijas ir gražius pažadus... Atsakydami į skundus, V. Malakauskui žadėjo teisybę surasti bei Įsaikina iškraustyti ir miesto vykdomasis komitetas, ir miesto prokuratūra, ir respublikinė prokuratūra, ir vėl miesto vykdomasis komitetas, ir t.t., ir t.t., tačiau orderio savininkas savo butą galėjo pamatyti tik iš tolo. Slinko mėnesiai. Pagaliau srities prokuroras drg. Punys parąšė rezoliuciją-sankciją iškraustyti Įsaikina, savivališkai užėmusį butą, bet niekas tos rezoliucijos ir sankcijos nevykdė... Be kitų parašų ir rezoliucijų buvo parašytas dar vienas raštas, pasirašytas miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojo drg. Ovanesovo, kuriame pranešama, jog duotas nurodymas iškraustyti iš buto savivališkai įsikėlusį gyventoją. Rezoliucijas, sankcijas, parašus ir pažadus V. Malakauskas rinko vasario, kovo, balandžio mėnesiais... Šiuo metu jau ir rugpjūtis, ir orderio savininkas jau negalėtų suskaičiuoti, kiek jam buvo žadėta, kiek gražių rezoliucijų prirašyta...“

„O Įsaikinas gyvena sveikame, bute visai puikiai: nereikia nei orderio ieškoti, nei nuomos mokėti (iki šiol niekas iš jo nuomos neima!), nei registruotis...“

Tai tokia istorija. Taip komunistinė biurokratija „tvarko“ žmonių gyvenimo reikalus. Ar patys žmonės netvarkytų savo reikalus šimtą kartų geriau, jeigu jie turėtų teisę? Bet žmonėms teisės yra atimtos. Jie negali nė pasiju-dinti be valdžios įsakymo. Valdžios „aparatas“ viską slopina, o pats juda, kaip girnų apatinė pusė.

MAISTO TRŪKUMAS LENKIJOSJE

Gauti Vienoje laiškei iš Lenkijos liudija, kad tą komunistų valdomą kraštą ištiko aštri maisto krizė. Sviesto, sūrio, riebalų, mėsos ir žuvies trūkumas toks, kokių nebuvo nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos. Ministrų taryba įsteigė specialią komisiją maisto prekybai pri-tvarkyti, įgaliodama ją bausti nusikalstamus valdžios reguliacijoms.

Vienas laiškas, atėjęs iš Len-

kijos rugpjūčio mėn., sako, kad „maisto padėtis pasidarė baisi šią vasarą“:

„Norinčiam gauti truputį mėsos sekmadienį tenka stovėti eilėje nuo 1 val. nakties, ir toks pat dalykas yra su cukrum.“

Toliau laiške sakoma:

„Mano vyras uždirba 300 zlotų. Bet svars sviesto kainuoja 14 zlotų, svars riebalų 7, juodos duonos 1 zlotas, baltos duonos — 4.“

Kitame laiške kalbama apie anglių brangumą:

Kainos anglims pakeltos taip aukštai, kad, jei bus dideli šalčiai žiemą, tai daug žmonių žus. Galėtume juoktis, jei nebūtų taip liūdina. Juk mes gyvename pačioje anglių kasyklų srityje.“

Maisto ir kuro trūkumas slepia ir kitas „liaudies demokratijas“, tik Lenkijoje ši krizė dabar reiškiasi aštresnėje formoje. Lenkija pirmiau buvo maisto aruodas. Kur dingsta jos (ir kitų satelitų) produktai?

Jie gabenami į Rusiją, o Rusija išveda juos į vakarus, kad gautų „valiutos“ žaliavoms importuoti savo sunkiajai pramonei.

Kaip „Naujienose“ buvo parodyta, Sovietų Rusija negalėtingai plėšia ir Lietuvos ūkį, versdama valstiečius pristatinti tik ką išskultus geriausius grūdus „valstybei“, t. y. Rusijos valdžiai. Kaimas stumiamas į badą, kad Stalinas galėtų plėsti savo pramonės gamybą ir ginkluoties.

PASAKĖ IR TIESOS

Teko skaityti „Dirvoje p. Rasteno“ „atsiminimus“, kuriais bandyta pateisinti 1926 m. gruodžio 17-tos d. perversmą. Nekalbant aipe kitas atsiminimų vietas, kuriose bandoma įtikinti skaitytojus, kad Tūbelis, Smetona ir kiti nėra buvę tautininkai, nekaltieji; tai jau per daug visiems aišku, kokia čia p. Rasteno „teisybė“.

Bet tuose atsiminimuose yra pasakyta ir daug tiesos. Jonas Rastenis visai teisingai sako, kad perversmo rengėjai negalėjo būti tautininkai, nes tuo metu jie buvę per silpni, plačiose masėse neturėję pasitikėjimo.

O po perversmo jų vadai buvę pakvesti vadovauti valstybei tik todėl, kad perversmo rengėjai bijoję, kad, atstojus Krikšč. demokratų valdžią, krašte susilauks tokios reakcijos, kuri perversmininkus galėtų nušalinti.

Tai tiesa. Tikrieji perversmo rengėjai ir buvo Krikšč. demokratai ir jų jaunimas — ateitininkai, o tautininkai tik sugėbėjo jo vaisiais pasinaudoti.

Todėl manyčiau, kad tremties gyvenime tai reikia atitin-kamai įvertinti.

Argi mes nematome, kad ir šiandien K. dem. yra totalistai? Jie nei VLIKE, nei Kanadoje LOK-tuose nesiskaito su daugumos nuomonėmis. Jų noras diktuoti visur aiškiai matomas.

A. KĖLMŪTIS

DAR APIE PRAETIES CENZŪRĄ

(Tęsinys)

Kai 1918 metų gale buvo nuversta vokiečių kaizerio valdžia, tad ir šita cenzūra išnyko. Ir kai A. Rimka (1886—1944.II.27) suredagavo, man taip pat padedant, 1918 metų pabaigoje pirmąjį po ilgos pertraukos „Lietuvos Ūkininko“ numerį, tad jau jutome žymų palengvėjimą, kad cenzūros nebuvo. Šis numeris buvo išleistas Vilniuje, o nuo 1919 m. šis Valstiečių Sąjungos savaitraštis buvo leidžiamas Kaune. Kada jaunajai Lietuvos kariuomenei teko kovoti su rusais bolševikais, ir taip pat vėliau su lenkais, buvo įvesta Lietuvoje karo cenzūra laikraščiams. Ir kaip tik Lietuvos nepriklausomybės pirmaisiais metais, kada ministru pirmininku buvo inž. E. Galvanauskas (dabar gyvenęs Madagaskaro saloje), o aš pats dirbau „Lietuvos Ūkininko“ redakcijoje, ir kurį laiką pats buvau faktinis redaktorius, teko susidurti su lietuviška karo cenzūra. Kadangi pats E. Galvanauskas, dar prieš pirmąjį pasaulinį karą, buvo Valstiečių Sąjungos stiprus organizatorius, tad ir karo cenzoriai gal ne taip grieždavo „Lietuvos Ūkininką“. Bet kai atrodydavo, kad cenzorius be reikalo daro priekabių, tad tekdavo atsidurti pas patį ministrą pirmininką E. Galvanauską dėl tokio cenzoriaus užsispyrimo. Kai kada ir pats E. Galvanauskas pateisindavo cenzorių, o kai kada viską kompromisiškai baigdavome, būtent: šį tą išreikšdavome kitais žodžiais. Bet mes tada, kada čio kovos su lenkais ar rusais dėl Lietuvos laisvės, tą karo cenzūros buvimą pateisindavome — tuo supratimu, žinoma, kad cenzoriai neperžengtų nustatytų ribų.

Kai pirmą kartą Lietuvą okupavo rusai bolševikai (1940), tad jie visų laikraščių leidimą tiesiog paėmė iš savo rankas, kitaip sakant — patys cenzoriai viską leido pagal savo kurpalį. Bet vis dėlto buvo ir atskira cenzūra įvairiems spaudos leidiniams. Kaune tokia cenzūros įstaiga buvo prie Trakų gatvės. Net Aukščiausios Tarybos posėdžių stenogramos, kur, rodosi, atstovai kalbėjo jau iš anksto paruoštos ir išcenzūruotas kalbas, buvo šios cenzūrinės įstaigos kruopščiai peržiūrinamos. Taigi Sovietų konstitucijai.

Kaip VLIKE, taip ir Kanadoje jie sudaro dirbtinę daugumą ir, ja pasiremdami, diktuoja daugumai.

Pagiris

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOS. Paskelbta į domi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

joje skelbiamoji spaudos laisvė yra tik muilo burbulas.

Kaip buvo cenzūruojami laikraščiai Lietuvoje vokiečių okupacijos metu (1941—1944), aš čia nesimu kalbėti, nes pats su tuo nebuvau susidūręs, bet tik žinau, kad ji buvo gana žiauri, nes nieko negalima buvo rašyti, kokios nuoskaudos buvo daromos lietuvių tautai iš vokiečių hitlerininkų pusės. Tą viską geriausiai patvirtina įju-sieji požeminiai lietuviški laikraštukai.

Paskutinius cenzūros žingsnius teko matyti jau tremtyje, Vokietijoje, kada Vokietija buvo jau parblokšta, ir mes atsidūrėme vadinamojoje amerikų zonoje. Iš pradžių labai nudžiugome. Bet paskui buvo mums nesuprantama, kodėl pirmomis dienomis negalėjome lietuviškai rašyti laišku savo giminiams, gyvenantiems Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tada sakydavo, kad cenzūra tegali žiūrėti laiškus, kurie yra parašyti angliškai arba rusiškai. Kai lietuviai tremtiniai užsigėdė leisti lietuviškus laikraščius, tai pamatė, kad yra stipri cenzūra. Ir toji cenzūra pirmiausia tuo buvo sunki, kad reikėdavo patiems parūpinti angliškus straipsnių tekstus. Pirmojo pasaulinio karo metu vokiečių cenzoriai žiūrėdavo tik vokiškus tekstus, bet tuos vokiškus tekstus pati cenzūros įstaiga parūpindavo. O amerikų cenzūra visą anglišką tekstą parūpinimą uždėdavo patiems leidėjams, kurie tokiu būdu turėdavo nemažą išlaidų.

Ir amerikų cenzūra labiau-siai žiūrėdavo, kad mes nekritikuotume tų komunistų elgesio okupuotame Lietuvos krašte. Tad visai negalima buvo laikraščiuose pavaizduoti esančio režimo Lietuvoje, negalima buvo nė vieno teisybės žodžio apie komunistus pasakyti. Net tremtinių stovyklų vadinamieji sieniniai laikraščiai buvo stropiai cenzūruojami, kad nebūtų kaip nors netinkama, kaip jie sakė, kalbama apie rusus komunistus. O mes, kaip seniau taip ir dabar, esame pasilikę to paties nusistatymo: mums nepatiko vokiečių naciai (hitlerininkai), nepatiko taip pat ir rusų bolševikai, kurie ir šiandien dar tebelaiko okupavę Lietuvą ir smaugia mūsų žmones.

J. Vanagas savo straipsnyje yra pasakęs, kad visose valstybėse, kuriose piliečiams nėra užtikrintos pagrindinės laisvės, nėra ir spausdinto žodžio laisvės. Tad iš to gali susidaryti išvada, kad tremtyje (Vokietijoje) Lietuvos piliečiams nebuvo pradžioje duodama spausdinto žodžio laisvė todėl, kad jiems nebuvo užtikrintos pagrindinės laisvės.

(Pabaiga)

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

24.

(Tęsinys)

Nemaža naujųjų vartoja ir Antanas Baranauskas (1835—1902): *indėlys* „Beitrag“, *santaika* „planas“, *knnygnyčia* „knygynas“, *dogodis* „hipotezė“ ir kt. Baranauskas kūrėsi ir lietuviškus gramatikos terminus, nes Kauno kunigų seminarijoje turėjo dėstyti lietuvių kalbą ir lietuviškai parašė lietuvių kalbos gramatiką. Kai kurie tų terminų primena Daukantą. Štai pluoštas pavyzdžių: *būdvardžių stiebinas* „laipsniavimas“, *vard-lankis* „naudininkas“, *geistaišis* „geidžiamoji nuosaka“, *girstaišis* „konjunktyvas“, *įvardis* „įvardis“, *lūpa* „laipsnis“, *lankis* „linksnis“, *lankstygalis* „galūnė“, *liūptaišis* „liūp. nuosaka“, *mazgibalsė* „jungiamasis balsis“, *niekatra gimė* „genus neutrum“, *nosbalsė* „nosinis balsis“, *pradžas* „priešdėlis, prielinksnis“, *priežodis* „prieveiksmis“, *rašyba* „ortografija“, *sakiny* „Satz“, *sakutys* „objektas“, *savijveiklė* „sangražinė lytis“, *siaudė* „prieblaisis“, *skaitvardis*, *skundlankis* „galininkas“, *smagūmas* „kirtis, akcentas“, *sudarymas* „sintaksė“, *šauklankis* „šauksmininkas“, *taikas* „nuosaka“, *taislan-kis* „inagininkas“, *tarmė* „dialektas“, *tartis* „skiemuo“.

vardlankis „vadininkas“, *vidūlankis* „vietininkas“, *žodynas* „Wörterbuch“ ir t.t.

Minėtinas ir Baranausko mokiny, lietuvių kalbos gramatikos autorius, Kazimieras Jaunius (1849—1908), toliau varęs gramatinės terminologijos kūrimo darbą. Šalia naujų, matome jį vartojant ir iš seniau pažįstamų terminų: *apysaka* „tarinys“, *būdvardis* „nomen adjectivum“, *daiktavardis*, arba *ėšybėvardis* „n. substantivum“, *dalgois žodis* „participium“, *daugiskaitlis* „daugiskaita“, *įvardovietė* „įvardis“, *jausmažodis* „intelectio“, *įungė* „jungtukas“, *kentėtinis veiksmas* „passivum“, *kilmėmokslis* „etimologija“, *niekatroji gimė* „genus neutrum“, *pastūrdėlis* „postpositio“, *pereiginiai veiksmazodžiai* „verba transitiva“, *pirmalytė* „Grundform“, *balsių priegaidė* „accentus“, *priesagą* „sufiksas“, *priešdėlis* „prefiksas“, *prieveiksmis* „adverbium“, *prókalbė* „Ursprache“, *sąjama* „skiemuo“, *sąjungtuoti* „asmenuoti“, *sakymbūdis* „nuosaka“, *smazgą* „jungtis, copula“, *santaika* „sintaksė“, *sayveikslinis veiksmazodis* „sangražinis v.“, *smailis priegaidėženklis* „akūtas, dešininis, prieg. ženklas“, *pardinis* (supr. linksnis) (taip pat ir *gimtinis, duotinis, apskūstinis, šauktinis, padarginis, vietolininkas*), *veikėjas* „subjektas“, *veiksmazodis* „verbum“, *vienaskaitlis* „vienaskaita“ ir kt. Kaip matome, nemaža Jaunius terminų yra ir šiandien vartojami.

Ypatingai kalbos lietuviškumą rūpinosi aušrininkai. „Aušros“ šūkis buvo: šalin germanizmus ir slavizmus. Naujoms sąvokoms aušrininkų atsidėjus buvo stengiamasi varloti lietuviškas lytis; net ir bendrieji kultūros žodžiai buvo ryžtamasi lietuvinėti. Tad nemaža „Aušroje“ randame naujųjų (pačių susikurtų ir iš kitų paimtų): *apšvaista* „apšvietimas“, *ateitinė* „ateitis“, *degutis* (arba *brėžukas*) „degtukas“, *dirbtubas* „mašina“, *gintubė* „tvirtovė“, *ispaudis* „ispūdis“, *įtalpa* „turinys“, *įtekė* „įtaka“, *įtalis* „iš-čio“ raštininkas, *juodpaša* „pieštukas“, *įtakinė* „knygynas“, *krautubė* „muziejus“, *kvo-timas* „egzaminas“, *mėgis* „praba“, *mokintubė*, arba *mokslavietė* „mokykla“, *oramieris* „barometras“, *pa-reivis* „kilnė“, *pašelis* „pieštukas“, *pakabas* „medalis“, *pirmokas* „atomas“, *savininkas* „egoistas“, *senraštovietė* „archyvas“, *septyndienis* „sekmadienis“, *siuoves* „sąsiuvinis“, *slatrasas* (arba *tiesraštis*) „rašyba“, *šiltamietis* „termometras“, *šviesūnus* „filosofas“, *teisidarys* „teisėjas“, *tėvynininkas* „patriotas“, *tėviskumas* „patriotizmas“, *tolkalbis* „telefonas“, *tvoras* „kūrinys“, *vaidentubė* „fantazija“, *vaistingytė* „figoninė“, *valstija* „apskritis“, *visatininkas* „kosmopolitas“, *žemaprašis* „geografija“, *žolinė* „arbatą“ ir t.t.

Ir kiti po „Aušros“ ėję laikraščiai ieškojo kur sugrieždami savų žodžių, kūrėsi nauji. Pvz. „Varpo“ vartojama: *anglirūškštė* „anglinė rūškštis“, *apystova* „ap-

linkybė“, *apšvaista* „apšvietimas“, *gaivalas* „elementas“, *isdarbis* „dirbiny

„išsiuntinys“ „pasiauntinys“, *mokintubė*, arba *mokslavietė* „mokykla“, *nuošimtis* „procentas“, *pareitė*, arba *pareitubė* „praetis“, *prekys* „pirklis“, *preksta* „prekyba“, *tolynžengystė* „pažanga“, *žemdirbystė* „žemės darbas, ž. ūkis“ ir t.t.

Daug prigijusių naujųjų sukūrė Jonas Jablonskis (1860—1930). Jo pasiekimą nulėmė tai, kad jis buvo gerai išlavintas kalbininkas, turėjo gyvą kalbos jausmą ir gerai nuovė lietuvių kalbos žodžių darybą. Daugiausia Jablonskio pastangomis įsigalėjo *antžmogis* (vietoj *viršžmogis*), *apyskaita* (v. atskaita), *apžvalga* (v. peržvalga), *apsvietimas*, *svietimas* (v. apšvaista), *atvirukas* (v. atvirlaiškis, atvirutė), *bendradarbis* (v. sandarbininkas), *daugiskaita* (v. daugiskaitlis), *ispūdis* (v. ispauda), *įtaka* (v. įtekė), *mokykla* (v. mokslinčia, mokintubė, mokslavietė, mokslainė), *neprisklausomybė* (v. nepirgulmybė), *pažanga* (v. pirmynėiga), *pieštukas* (v. pašelis, pašiuškas), *savarankiškas* (v. savystovus), *skaitmuo* (v. skaitlinė), *sostinė* (v. sostapolis), *tautietis* (v. viengentis), *turnins* (v. įtalpa), *vadovėlis* (v. rankvedis) ir daug kitų¹⁰⁰.

¹⁰⁰ Dėl istorinės naujųjų raidos žr. dar Pr. Skardžius, Lietuvių kalbos žodžių daryba 590tt.

(Bus daugiau)

IŠ ATLANTO PAKRAŠČIŲ

(Truputis įspūdžių ir patyrimų iš poilsio ir "sveikatos" vietų)

(Tęsinys)

Kiti mūsų pervažiuoti Atlanto pakraščių miesteliai neturi tų gražių "byčių" (kaip kas vadinama "pliazoms") nei "boardwalkų"; daugiausia jie, matyt, verčiasi žuvininkyste, ir tuose miesteliuose, ypatingai aukštesnėse vietose, statoma labai daug naujų namų.

Atlanto pakraščiuose visada oras yra drėgnas ir gerokai atšiauresnis vandenyno druska. Paviešėjus bent porą savaitę, sveikatą taisyti Atlanto pakraščiuose, tai grįžtant į namus parsiveži ant savo drabužių gerokai ir druskos, o jei drabužius kur yra metalinių sagučių, tai jos tikrai gerokai nukendžia nuo druskos.

Kiek teko pastebėti, tai Atlanto pakraščiuose daugiausia nukendžia nuo to suraus vandens visokie metaliniai padarai neišskiriant ir automobilių. Vaziuojant per miestus ir miestelius matosi gatvių vardų metaliniai stulpeliai surūdiję, nors ir naujai nudažyti, namų darželių metalinės tvorėlės greitai rūdija. Namų durų ir langų vasariniai sieteliai apsaugojimui nuo uodų ir kitokių vabzdžių mažai kur yra vartojami metaliniai, nes sūrus oras greitai metalą sunaikina; vartojami kitokie sieteliai, kurie nėra iš metalo padaryti. Sakoma, kad medinius namus taip pat reikia dažniau daryti, negu tose vietose, kur Atlanto sūrus oras nesiekia.

Geriausiai yra matomos to "sveikatingojo" sūrus oras po sekmes ant vietinių gyventojų automobilių. Jei dviejų ar trejų

metų automobilis, tai jau gerokai aprūdijęs ir apšepęs, palyginus su tuo pačiu metų automobiliu, kuriais atvažiuoja atostogautojai iš kitų miestų.

Paukščiai krauna lizdus ant telefono vielų

Ocean Drive vieškelio važiuojant per pelkes, teko matyti man dar neregėtų paukščių, kurie savo didumui ir bendra išvaizda panašūs į Lietuvos garnius, tik jų plunksnų spalva kitokia. Šie paukščiai yra pilkos spalvos ir jie savo lizdus krauna kur tik galima aukščiau; jei tik kur yra koks tuščias žvejų pastatas, tai — ant stogo, o jei tokių pastatų nėra, tai jie krauna lizdus šalykėlėje ant telefono ir elektros vielų ir, atsistoję savo lizduose, sau ramiai žiūri į automobilius pro šalį važiuojančius. Tų paukščių lizdai sukrauti iš stambių žagarių, kuriuos jie suranda pelkėse vandens atneštus.

Vietiniai gyventojai tuos paukščius vadina "Kran". Aš nežinau, ar tai tikras ar netikras jų pavadinimas.

—S. Bakanas

Bankrutavo Electro - Motors Co.

Šiaurinio Ilinojaus JV teismas pripažino Electro - Motors Corporation bankrutavusią. Kreditoriai gali savo pretenzijas pareikšti pirmame kreditorių susirinkime rugs. (Sept.) 28 d. 10:15 v. rytą JV teismo rūmose 225 S. Clark St., Chicagoje, Paskutinė diena įteikti savo reikalavimus yra 1952 m. kovo 28

Susiv. prez. L. Šimutis. Jis kalbėjo apie Susiv. ir Amerikos Lietuvių Tarybos reikalus. Šimutis yra geras kalbėtojas ir nuo jo grausmingo balso net svetainės langai drebbėjo.

Pittston, Pa.

Liet. RK Susivienijimo Amerikoj 5-tos Apskritis Suvažiavimas

Kadangi LRKSA 4-ta apskritis neteisėtai patraukė teismą centro sekret. Wm. T. Kvetką ir visą Pild. Tarybą, tat kai kurioms kuopoms toje apskrity nepatiko ir jos iš tos apskrities pasitraukė ir suorganizavo naują 5-tą apskritį. Ta apskritis jau turi apie 14 kuopų. Šią vasarą surengė Vukryžuoto Jėzuso Seserų nukenyloyno parke didelį pikniką, kuris buvo gana pasėkmingas ir davė \$640 pelno.

Sekmadienį, rugsėjo 9 dieną, Pittstono Piličių Klubo patalpose 5-ta apskritis laikė suvažiavimą išlaikyti rengimo komisijos raportus ir tuo pačiu sykiu pavaišinti pikniko darbininkus. Iš raportų pasirodė, kad apskrities valdyba yra gana energinga ir teisinga. Nei cento nepažėmė rengto pikniko išlaidų.

Suvažiavime dalyvavo visi Pild. Tarybos nariai: L. Šimutis, prez.; Grigalius iš Bostono, viceprez.; Wm. T. Kvetkas, sek.; P. J. Karašauskas, izd.; izdo glob. Venclova iš Cleveland ir Abromaitis iš Tamagua, Pa. Taip pat dvasios vadas kun. Baltusevičius ir dr. kvotėjas J. Krikščiūnas.

Užbaigus posėdį buvo suruošta skani vakarienė visiems svečiams ir pikniko darbininkams. Pavalgius apskr. pirm. Petras Kantakevičius pristatė Centro sekret. Wm. T. Kvetką programos vedėju. Jis supažindino Pild. Tarybos narius ir apskrities veikėjus ir svečius. Galiausiai pristatė kalbėti dvasios vadą kun. Baltusevičių, kuris kalbėjo ilgokai, bet pasakė gražią kalbą. Antras kalbėtojas buvo Susiv. prez. L. Šimutis. Jis kal-

bėjo apie Susiv. ir Amerikos Lietuvių Tarybos reikalus. Šimutis yra geras kalbėtojas ir nuo jo grausmingo balso net svetainės langai drebbėjo.

Už skanios vakarienės priruošimą garbė p-lei Leonai Bagdonaitė, kuri viską priėngė namie, Plymouth, o atsivežus į Pittstoną viską virė. Jai pagelbėjo muz. P. J. Karašauskas ir Plymouth choristės.

Labai mandagiai ir nuoširdžiai svečius gėrimais aptarnavo apskrities valdybos nariai Norvaiša, Jurevičius ir Plytnikas. Viso dalyvavo virš 70 žmonių.

Atrodo, kad apskritis gerai gyvuos, nes valdyba labai entuziastiška.

Visi svečiai palinkėjo apskričiai geriausios kloties. D.

Patikrinkime savo vaikų sveikatą

Mokslu metams prasidėjus, tėvams atsiranda daug visokių rūpesčių: reikia pirkti naujus drabužėlius, naujas knygas ir t.t.

Tačiau tėvai turėtų neužmiršti ir dar vieno svarbaus dalyko, tai sveikatos. Per vasaros atostogas, reikia manyti, vaikai bus pasiilsę, pasitaisę, priauginę keletą svarų ir linksmybių nužygiavę į mokyklas. Čia jau būtų tėvų pareiga juos tokius ir išlaikyti. Prasidėjus mokslui, vaikai sueis į kontaktą su kitais vaikais, gal susižais. Išvengti nemalonių ligų ir susirgimų galima iš anksto vaikus tam parengiant.

Šiuo kartu noriu pakalbėti apie skiepimą. Kiekvienas vaikas, tik pradėdamas eiti į vaikų darželį ar mokyklą, turi būti skiepytas. Daugumas D.P. nekreipia ir tai dėmesio, sakydami, kad jie pakankamai buvę badyti Vokietijoje. Taip, stovyklose visi buvo skiepijami, bet, viena, nėra nieko amžino, ir kai kurie skiepijami turi būti pakartoti, kad jie dar turėtų vertės, o antra, nevisose stovyklose vaikai buvo ir nuo visko iskiepyti.

Tai gi kiekvieno tėvo ir motinos pareiga turėti būti, mokslo

metams prasidėjus, vaikus nusi-vesti pas gydytoją sveikatos patikrinti ir tuo pačiu kartu pasitarti dėl skiepimo.

Ta pačia proga norėtųsi atkreipti dėmesį ir į mažuosius žinduolius. Juos visus reikia iskiepyti, pradedant nuo 3 - 6 mėn. Iskiepijus atkris baimė, kad vaikas gal serga difteritu ar kokliušu ar kita kuria liga.

Nors retai, tačiau pasitaiko susirgimų kokliušu ir kitomis ligomis. Tik skiepijimas ir bendra kova su tomis užkrečiamomis ligomis galės jai visai išnaikinti.

DR. B.

Cicero

Tautos šventės minėjimas

Ciceroje lietuvių tautos didybės šventė buvo prisiminta rugsėjo mėn. 8 d. vakare, tam reikalui vietos LTB skyriaus suruoštame minėjime.

Minėjimą atidarė Cicero LTB valdybos pirm. J. Švedas, susirinkusius supažindinęs su šios šventės idėja, Po jo kalbėjo Dr. V. Sruogienė, kuri jai, kaip istorikė, būdingu vaizdingumu nušvietė Vytauto Didžiojo asmenį, jo šeimos būklę ir veiklą. Pažymėjusi visus šio didžiojo lietuvių tautos vyro darbus, kuriems atlikti reikėjo perkelti daug vargų ir kančių, gerb. prelegentė pareiškė, jog šiandien, gyvenant skaudžiam lietuvių tautai laikotarpyje, nereikia nusiminti, nes "Vytauto Didžiojo istorija rodo, kad mes neturime prarasti vilties iki tol, kol galėsime grįžti į laisvąją Lietuvą".

Minėjimo meninę programą atliko akt. Balutis, padėklamavęs keletą eilėraščių, ir solistė St. Klimaitė, savo skambiu balsu padainavusi 3 liaudies dainėles.

Edv. Š.

Lietuvis karys Korėjoje paskelbė varžybas

Vietos biznieraus sūnus Pfc. Kenneth Azukas Jr., kuris dabar yra Korėjoje, paskelbė kontestą surasti naujam pavadinimui Gen. Sherman tankui. Ne-

pasako, ar vardas gali būti ir lietuviškas, ar tik angliškas. Aš pats pasiūniau savo sumanytą pavadinimą "Lituanica". Jo tėvas Juozas Azukas laiko taverną prie 3301 So. Lituanica Ave. Tai sūnus gali savo tanką taip pat pavadinti tokiu pat vardu.

Dvi dovanos bus paskirtos laimėtojams ir bus atsiųstos tiesiog iš Korėjos. Varžybų dalyviai prašomi paminėti savo amžių ir sumanymus siųsti oro paštu: Pfc. Kenneth Azukas, Co. D, 13th Engineer C. Bn. APO, c/o PM, San Francisco, Calif.

Kontestas baigsis rugsėjo 30 d. Patartina laiškus rašyti anglų kalba.

Dėdė Pasakorius

Šių metų

LAPKRIČIO 11 DIENĄ

įvyks rudeninis

NAUJIENŲ
VAKARAS

Dr. Joseph F. Meus, Opt.

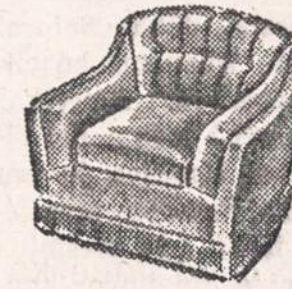
Val. 10:00 ryto iki 6:00 vakaro. Pirm. ir ketvirt. 10:00 iki 9:00 vak. 3982 Archer Ave. Lafayette 3-4151

DR. A. A. RUDOKAS

OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 6 - 9 vakarais, išskiriant trečiadienius. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 8 vak. Sausite: Yards 7-7381.

CONRAD Photo Studio

(lietuvių fotografas)
Specialybė vestuvės.
\$15.00
vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garšininą.
414 W. 63 ST.
Telefonai:
ENG. 4-5840
ENG. 4-5883

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVES

PECIAL, SALDYTUVAI, TELE-
VIZIJOS APARATAI, SKALBI-
MOS MASINOS, BALDAI, MAT.
RACAI, KILIMAI, LOVOS IR
VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą

PROGRESS
FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Mes įvesime GUN TYPE, pilną
alyvos CONVERSION BURNER
vietoj jūsų dabartinio furnaso,
TAIP PIGIAI, KAIP

\$349.00 SU VISKUO
ISKAITANT 275 GALIONŲ
ALYVOS TANKĄ
LENGVI ISSIMOKĖJIMAI —
GARANTUOTA FHA RATA.
Telefonas Republic 7-9308
STA-BOL HEATING CO.
2011 West 69th Street
CHICAGO 36, ILL.

TURIME IDEALI
PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGVINGŲ
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
RADIO IR
TELEVIZIJOS
APARATŲ
R. KT. PREKIŲ
Laisvoms
Pataisoms
Specialistė
Garantija
Lengvais Išmokėjimais
John A. Kass Duodama 1 metų
Garantiją
Lengvais Išmokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. Lafayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewellery
Krautuvė Brighton Parke
Isteigta 1915 metais

KITATAUCIAI DAKTARAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.

(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: Yards 7-0554
Jei neatsilepia saukite:
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12.

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinus, iš-
taiso kreivas akis be operacijos,
turi modernius instrumentus akių
bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių
trūkumų: 35 metų praktika paleng-
vina akių tyrimą, kuris atliekamas
su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys šaroja ar niežti,
negalite sūlo įverti ir adatą, akys
bijo aštrios šviesos, neįžiūrėte skal-
tyti, užleikite pastirti pas Dr. Michel
—nieko neklausius.

Antras aukštas
4554 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YARDS 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinus
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akių Dribtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

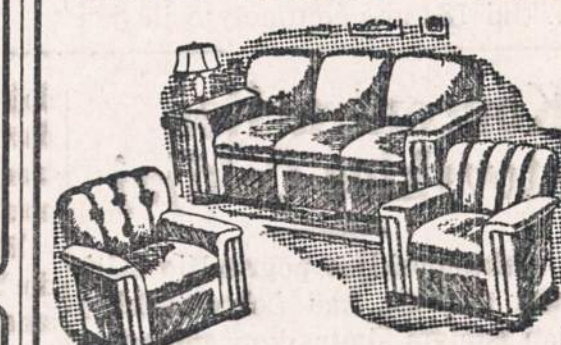
Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas
Akių Pritaikymas
ir Lensų Pritaikymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas Wainbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien.
Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

NUO ŪZSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-
VIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie
negali ramiai sėdėti ir naktimis
miegoti, nes jų ūzsisenėjusios žaizdos
niežti ir skauda. Kad pašalinti tą
niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų
ir skaudžių žaizdų, uždeikite
LEGULO Ointment. Jis gydomos
ypatybės palengvins jūsų skaudėji-
mą ir galėsite ramiai miegoti nak-
tį. Vartokite jas taipgi nuo skau-
džių nudegimų. Jos taipgi pašalina
niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-
SIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos
vadinamos ATHLETIC FOOT, su-
stabdė džiūvimą odoš ir perplėšimą
tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti
nuo džiūstančios ir suskilusios
odos. Jos yra geros gydyclos nuo
visų išviršinių odoš li-
gų. LEGULO Ointment
suteiks jums pa-
galbą nuo nuvargusių,
perštamų ir niežtinčių
kojų. Legulo Ointment
yra parduodamas po
75c., \$1.25 ir \$3.50.
Pirkite vaistinėse Chi-
cagoje ir apylinkėse
ir Milwaukee, Wis.,
arba atsiųskite money
orderį.
LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

VISKO UZTEKTINGAI
TUOJ PRISTATOM

Baldai, saldytuvai, pečiai, skalbi-
amos mašinos, lovos, matrasai,
kilimai, Radijo, televizijos setai,
baldai vaikams.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS

Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.
SEely 3-4711

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penkta-
dienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto, šeš-
tadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki
8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARUSKOS

Tel. Hemlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS buvo ir tebėra
geriausias Amerikos lietuvių
draugas.

5—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—PIRMADIENIS, RUGS. 17, 1951

HERE'S THE TRUTH!

MILLIONS OF CHILDREN SUFFER FROM...
VITAMIN-MINERAL DEFICIENCY!

"In the World's Richest Nation why
must four children out of every five
be crippled by partial starvation?"

...asks the Ladies' Home Journal

The partial starvation of our
nation's children because of
poorly balanced diets is the sub-
ject of an article in the current
issue of the Ladies' Home Journal
which is of vital interest to every
parent in the country.

"Our Underfed Children" dra-
matically tells the story of what
happens to a child's health when
the important vitamins and min-
erals are lost because of improper
eating habits.

Scientific surveys conducted by
Carnell and Harvard Universities,
several city school systems, the
American Red Cross and other
agencies, conclusively prove that
EIGHTY PER CENT OF OUR
SCHOOL AGE CHILDREN
ARE INADEQUATELY FED,
TWO OUT OF EVERY FIVE
SERIOUSLY SO!

These surveys showed that vita-
min and mineral deficiencies are
to be found in children of all
classes: children of parents from

every walk of life, in every earn-
ing bracket.
One of the amazing points
brought out was that fifty per
cent of the school children do not
get enough milk and citrus fruits.
Many children reported no green
or yellow vegetables in a three-
day period.

Few youngsters reported any
whole wheat bread, cereals, but-
ter, meat, eggs, beans, fish and
fortified margarine.

All of this means the children
of the world's richest nation are
suffering from malnutrition; wo-
fully lacking in a supply of vita-
mins and minerals which are so
necessary to present and future
good health.

Moreover, it was learned that
diet grows generally poorer the
nearer children get to adulthood.
Fifth-graders eat less of the pro-
tective foods than do first-graders,
and boys in senior high school
have less satisfactory diets than
those in junior high. Heading the
list of malnourished and inade-

quately fed are the senior high
school girls!

The surveys also showed that
the parents of these children are
the ones who need education on
the requirements of a growing
child. Millions of wise mothers
have for the past few years forti-
fied their children's diets with
vitamins and minerals which
young bodies need to develop nor-
mally and in good health.

ORVITA, the pleasant tasting,
liquid, vitamin-mineral formula
which now contains Crystalline
B-12, is considered by many emi-
nent health authorities as the best
all-round Vitamin-Mineral sup-
plement for all children on the
market today. ORVITA is so uni-
versally accepted it can be pur-
chased at any drug store in three
convenient sizes, to fit all fami-
lies' needs and purses. Get
ORVITA as soon as possible.
ORVITA contains absolutely no
alcohol. Ask your friendly drug-
gist for ORVITA today.

New-Safe-
Scientifically
Balanced

ORVITA, the new sensational
pleasant tasting Vitamin-Mineral
formula which now contains
Crystalline B-12, has been sci-
entifically compounded so that the
essential vitamins and minerals
plus B-12 are held stable in a
base which makes the last drop
out of the bottle as potent and
well balanced as the first drop.
ORVITA is non-alcoholic,
which is your guarantee that the
important Vitamins and Min-
erals which are contained in
ORVITA will not evaporate,
and your ORVITA will not lose
its strength once the cap is re-
moved and you start to use it.
Ask your own family doctor
about the ORVITA formula.

PLEASANT
TASTING
LIQUID

WITH
CRYSTALLINE B12

CRYSTALLINE B₁₂ HELPS
FIGHT FATIGUE!

ORVITA, the pleasant tasting
Vitamin-Mineral formula which
now contains Crystalline B-12 is
fast becoming the most uni-
versally accepted vitamin-mineral
combination for children in
America today. Crystalline B-12
is the recently discovered red
vitamin about which so many
featured stories have been written
in national magazines such as

LIFE, COLLIER'S, GOOD
HOUSEKEEPING, COSMO-
POLITAN, and CORONET.
In an issue of READER'S
DIGEST Magazine, Crystalline
B-12 was described as attaining
amazing results in combating
fatigue.

Is your child pale, nervous,
jittery? Do your children seem
lackadaisical? It may well be

that they are of the 97 to 3
who are deficient in some es-
sential vitamin or mineral.
ORVITA, the pleasant tasting
vitamin-mineral formula which
now contains Crystalline B-12,
may well be the answer to good
health in your family. Ask your
druggist for ORVITA!
ORVITA is sold only at
DRUG STORES.

THREE SIZES FROM \$1.98

AMERICAN VITAMIN ASSOCIATES, INC.
PRESENT 2 GREAT VITAMIN PRODUCTS
For the Entire Family...
THYVAALS AND ORVITA
SOLD ONLY AT DRUG STORES

TRAFICANTE BROS. DRUGS

2301 W. TAYLOR ST.

759 SO. CALIFORNIA AVE.

POSTAGE PREPAID ON ALL ORDERS

Taylor 9-9100

Sacramento 2-0301

JOE'S
SERVICE STATION

3954 S. ARCHER AVE.

Virginia 7-9889

BRING YOUR CAR IN TODAY

Praeitų metų Miss Amerika — panelė Yolande Betbeze, kairėje, Atlantic City mieste vainikuojama šių metų gražiausia amerikietė — Colleen Kay Hutchins — Miss Amerika 1951.

POKARINĖ EUROPA APLANKIUS

(KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI)

Rašo DAN KURAITIS

(Tęsinys)

Kunigaikščiai ir paprasti mirtininkai

Keliamame ne tik dėl kelio. Jei kelionių po pasaulį mečiame iš vieno viešbučio į kitą, geras valgis ir nakties gyvenimo stebėjimas būtų viskas, tai kelionės būtų parazitinės. Yra ir tokių kelionių, bet ne tiek daug.

Dažniausia žmonės, kurie leidžia tūkstančius dolerių kelionėms, mėgsta kultūrą, dailelę, visą, kas yra gražu. Šiokite kelias, atkeliavę dvim ar trim dienom į šalį, kurioje nėra buvęs ir kurioje jūs daugiau neatsitiktumėte pamatyti, ką praeitį šalis turi, ko kiti jos yra praeitį, ką ji turi savo muziejuose ir mokslo centruose.

Kiekvienas kraštas kuo nors skiriasi nuo kito. Švedija išsiskiria savo kunigaikščiais. Švedai turi puikių pastatų, kuriuose yra daug idomių dalykų atvirkščiai, nei švedams patinka. Labiausia iš jų išsiskiria vadinamieji "Praklinių rūmai". Juose ant sienų sukabinę tūkstančiai įvairiausių užrašų su kunigaikščių vardais ir kitais duomenimis. Ten sužymėtas jų viešpatavimo laikotarpis, įvairiausios uniformos, kardai ir kitokie papuošalai. Yra atvaizduoti ir dvikovių, kuriose jie kapodavosi. Vadovams mums pastebėjo, kad švedų tauta žino daugumą ten sužymėtų dalykų, nes tenka juos girdėti mokyklose.

Penkioliktame, 16-tame, 17-me ir net viduryje 18-to šimčio Švedijos kunigaikščiai valdė kraštą. Tik tai 18-tame šimtmetyje jie jau

pradėjo silpnėti, jų reikšmė mažėjo ir šandien visa tai yra tik praeitis.

Be švedams gražu pasižūrėti į vienon vieton surinktus pavaisius, pasidžiaugti savo praeitimi. Tie kunigaikščiai, žinoma, tiek gero darydavo švedams, kiek panašūs kunigaikščiai savo laikų darydavo gero ir lietuviams. Jie lipeidavo paprastam žmogui lipi ir medį ir užkukoiti, o tada kniazus jau nušauka "paukštį". Tada, žinoma, kunigaikštis labai gerai nuteikdavo.

Istorija rodo, kad tie visi kunigaikščiai, kniazai, dukai, bajorai ir plikbajorai žmonėms beveik nieko gero nepadarė. Amerikoje ant atsakomybės krinta dėl civilinio karo, bet šandien jų jau nėra, jie išnyko. Šandien mes ramiai galime žiūrėti į jų piešinius ir gerintis, kokie jie buvo "puiki valdovai", kiek jie turėjo tarnų ir kokiuose palatuose jie gyveno.

Laikas viską lygina. Žmonės pamazui eina į vieną klasę. Kiekvienoje kultūroje šalyje gatvėje žmonės jau visi vienodi. Vienas kitas dar turi geresnius drabužius, geresnį namą, bet palochiai, tarmai ir žibučiai jau yra atgyventas dalykas. Kunigaikščiai jau ne kunigaikščiai, bet tik praeities liekanos. Jiems patiems būtų geriau, jei jie greičiau susimaišytų su minia ir taptų lygiais piliečiais. Tada dar gyvi esantieji galėtų gyventi taip, kaip milijonai žmonių gyvena.

(Bus daugiau)

Koncentracijos stovyklos čekijoje

Čekoslovakijos pogrindžio šaltiniai praneša, kad Čekoslovakijoje jau įsteigta šimtas koncentracijos stovyklų politiniams kaliniams, kurių priskaitoma daugiau kaip du šimtai tūkstančių. Suimtų tarp esama daug besimokančių jaunimo, tarnautojų, karininkų ir kitų įvairių profesijų, tame skaičiuje ir darbininkų.

Viena didesniųjų koncentracijos stovyklų yra įrengta netoli Jochimovo, uranijaus apskaitos rone. Čia keliamą per 32 tūkstančiai komunistams neįtikimui žmonių. Suimtieji naudojami darbu uranijaus kasyklose. Be politinių kalinių čia dirba taip pat laisvai samdomų darbininkų. Kaip vienu, taip kitu darbu ir gyvenimo sąlygos tiesiog pasibaisėtinos. Suimtųjų tarpe mirtinumas labai didelis.

Tose kasyklose visą administraciją sudaro iš SSSR atgabenti saugumo daliniai. Kasyklų viršininkas yra rusas inžinierius Ircov. Į tų kasyklų rajoną je juse dirbančiųjų niekas kitas neįleidžia.

Liepos mėn. kasyklose dirbantieji pareikalavo darbo sąlygų pagerinimo. Dėl šio reikalavimo tarp kasyklų administracijos ir dirbančiųjų kilo nesupratimas, ir administracijos įsakymu keturlika darbininkų buvo sušaukti. Rausėse 64 asmenys buvo sužeisti. Antra didesnė koncentracijos stovykla politiniams kaliniams yra netoli miesto Klodno, kur kalinių esama apie 15 tūkstančių. Jie visi čia taip pat nau-

dojami įvairiems kalnų kasyklų darbu. Tos stovyklų administracija mišri, nes be rusų, dar esama ir čekų.

Brno rajone yra priverstinio darbo stovykla skirta mirčiai pasmerktiems. Ji visiškai atskirta nuo bet kokio susisiekiimo su laisvuju pasauliu.

Praho sunkiųjų darbų kalėjime yra uždaryta apie du tūkstančiai buvusio Čekoslovakijos kariuomenės narių.

KIEK TIKINČIŲJŲ
Protestantų bažnyčios atitinkamos komisijos apskaičiavimu, JAV įvairioms tikyboms organizacijoms priklauso 85,705,000 gyventojų arba 55.9% visų čia gyvenančių žmonių.

Gausingiausia yra įvairių sektų protestantų bažnyčia, nes ji turi per 50 milijonų narių. Katalikų bažnyčia priklauso 28,470,000. Pati katalikų bažnyčios vyriausybė yra apskaičiuota, kad turint 28,634,878 narius, tai tie apskaičiavimai tiek vienu, tiek kitu mažai kuo skiriasi. Visų bažnyčių narių skaičius tolydžio auga tik štai žydų tikybos šalininkų penki milijonų skaičius pasilikęs koks seniau buvęs.

Protestantų bažnyčia turinti net 101 sektą. Jų tarpe gausingiausia ir įtakingiausia yra metodistų, kuri turi per dešimt milijonų narių. Baptistai turi keturis su puse milijono narių, Amerikos baptistai — per du milijonų, presbiterijonai — 2,448,000, liuteronai — 2 milijonų, ir mažiau kitos sektos.

Idomu, kad pravoslavų tarpe yra tokių, kurie savo bažnyčios galva pripažįsta bolševikų Maskvoje paskirtą patriarchą.

Kas iš tikrųjų tendencingas?

(KRITIKA IR POLEMIKA)

Neseniai šioje vietoje (žiūr. "Naujienų" Nr. 194-5) R. Venckevičius užsiopulė mano parašytą knygą "Okupantų Replėse", primeddamas jai tendenciją ir faktų iškreipimą.

Kadangi R. V. užsimena ir apie bendruosius reikalus, tariamai mano tendencingai nušviestus, noriu labai trumpai grįžti prie seniai užmiršto klausimo.

Blogiausia, kad R. V. primeddamas man tendencingumą, pats įkliumpa dar į didesnį neobjektyvumą, šališkai perstatydamas įvykius ir iš to darydamas sau tinkamas išvadas. Savaimė aišku, jog po to leistas į ginčus — užimtų per daug laiko ir reiktų kartoti visiemis žinomus faktus. Tais klausimais mūsų visuomenė yra pakankamai gerai informuota, todėl visai bereikalo R. V. leidosi į tokias ilgas ekskursijas.

Realus sprendimas

V. Rinktinė atsirado ant meto politinių ir karinių aplinkybių išdavoje. Nors jos atsiradimas ir neatnešė laukiamų rezultatų, bet pats faktas dar kartą užkcentavo lietuvių tautos ryžtą kovoję dėl savo laisvės. Tai buvo padarytas labai realus sprendimas ir mano nuomone, tas sprendimas buvo žymiai geresnis, negu kad pvz. SS legioono steigimas. Toki legiooną vokiečiai labai norėjo turėti, bet neatsirado nė vieno lietuvių savanorio.

Čia tenka pažymėti, kad tokį legiooną taip pat padaryti turėti ir tie asmenys, kurie, anot R. V., mano knygoje tariamai tendencingai užsiopulė.

Taip pat V. Rinktinės tragišką galą negalima suvesti į tokius naujinius R. V. tvirtinimus, girdi, trūkio jos organizatorių politinės orientacijos ir t.t. Tokių pamokslininkų "iš kalno" ger jau esame labai daug girdėję. Vieni iš jų nuvažiavo net iki 1918 m. kladų, kiti — dar toliau. Tačiau labai gaila, kad tie visi pranašai — "kaip reikėjo padaryti" — su savo paslaptingais patarimais visuomet pasirodo po laiko...

Vienintelė "tendencija"

Toliau per visą savo ilgą rašinį R. V. kaltina mane, kad išskeldam V. Rinktinės ir jos organizatorių nuopelnus, pasmerkiau kai kurių asmenų parodytą norą bendradarbiauti su vokiečiais. O išpūdiu padidinti R. V. dar mini kažkokius tik jam žinomus svetimus teismus ir linčus.

Prie tos vienintelės "tendencijos" aš tikrai galiu prisipažinti, kad tie keli mano knygoje pažymėti asmenys, kurie visai lietuvių visuomeni buvo gerai žinomi ir kurių, su džiaugsmu galima konstatuoti, buvo labai nedaug, — tikrai bendradarbiavo su vokiečiais ir savo kai kuriais veiksmais kenkė bendriems lietuvių tautos interesams. Valia R. V. juos teisinti, bet faktas lieka faktas, kad jie tokie buvo. Nors rašiau asmeniškų prisiminimų, bet negalėjau idealizuoti atskirų asmenų blogus veiksmus. Tą teisę palieku objektyviajam R. V.

Pagaliau kiekvienam gali kilti klausimas, kodėl R. V., lygiai po 5 metų nuo mano knygos pasirodymo ir po 5 mėn. nuo minimo "Dirvojo" str. parašymo, sugalvojo prisiminti seniai užmirštą knygą ir jai padaryti tokią nemokama propagandą?

Čia buvo kitas tikslas ir grynai asmeniškasis. Šį kartą susilaikysiu nuo platesnio paaiškinimo, tačiau noriu išreikšti nusistebėjimą, kad R. V., grynai dėl savo asmeninių sumetimų, panaudojo šią keistą progą savo neobjektyviems išvedžiojimams paremti.

Iš tikrųjų, idomu, kuriam gydytojui reikalinga gydytis?

Henrikas Žemelis

Naujas žemėlapis automobilistams

NAUJIENOSE galima įsigyti patį NAUJAUSIĄ Rand McNally Amerikos ir Kanados kelių žemėlapi. Jame yra visi JAV ir Kanados keliai. Svarbesnį teisingą žemėlapią išspausdinti skyrimu. Jis kainuoja \$1.25.

NAUJIENOS turėjo keliolika egzempliorių ankstyvesnės laidos, bet juos jau pabaigė. Patį naują šio metų laidą truputį brangesnė.

Atsiuntus \$1.25 čekį arba Monney Orderį tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois, žemėlapis bus išsiųstas.

NAUJIENŲ Administracija
GARSINTIS "NAUJIENOSE"
APSIMOKA, NES JOS
DUODA GERUS VAISIUS

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
2 aukštų medinis namas, yra beismontas, 2 po 5 kambarius, 3 miegamieji kamb., baigiami kambariai vietoje. Turi būti greitai parduota. Galima parduoti ir puse, užimtą visą namą už 30 dienų. Savininkas galima matyti po 5 val. šeštadienį arba 1-5 sekmadienį. Kaina \$13,800. 2453 W. 43rd STREET. Virginia 7-2141.

Stasio Tamulaičio "Lobiai"

(SKAITYTOJO BALSAS)

Prieš kurį laiką "Naujienose" skaitėme St. Tamulaičio novelę "Senio Venciaus lobius". Novelę, duotą Literatūros Draugijos konkursan. Novelę, už kurią tikėta premijos. Premijos St. Tamulaitis šį kartą negavo, bet pagyrimo tikrai vertas. Už k a l b a! Teisingiau: už daugelio kalbų žinojimą ir... besaiki vartojimą.

Skaitydami prisimename L. Tolstojų, kurio, sakysim, "Karas ir taika" veikale, kartais ištiesi puslapių prancūzų kalba prisnėkė (Rusijos aristokratų pasididžiavimas). Gi St. Tamulaičio veikėjai ir angliškai ir lietuviškai ir slaviskų žargonu varžėgija nuo pradžių iki novelės galo. Senukas Vencius kartais vertėjo reikalingas, taigi reikalingas vertėjo dažnas novelės skaitytojas, nes reiktų būti didžiai mokytam, kad suprastumei visų kalbų mišinį...

Ponui St. Tamulaičiui linkime vis dėlto grįžti prie lietuviško žodyno tuo atveju, kai rašo ir lietuvišką spaudą lietuviškai apie lietuvių ir žino, kad lietuvių bus skaitoma. Jeigu kas ir tiko Tolstojui, tai netinka Tamulaičiui... "Naujienų" skaitytojas A. N.

Trumpai apie gamtą

Sapropital ir parazitiniai augalai
Epiphyte — indėno pypkelė

Indianos kopose ir kitur prie Michigan ežero miškinguose pavėsuose auga anemiškasis augalas epiphyte — indėno pypkelė vadinamas.

Šis gražus augalas kaip ir ispaniškos samanos, yra tropiško klimato augalai. Epiphytes arba indėno pypkelė (manitropa), auga drėgnose, tamsiose vietose. Augalas visą baltą, ir atrodo lyg iš vaško padarytas. Auga grupėmis nuo 3 iki 6 stiebelių, papastai ir pavienį (manitropa uniflora). Žiedas panašus į agnons galvelę. Šaknų beveik neturi, bet augalas vandeninąs, drėgmę siurbia iš puvančių lapų bei medžio. Orkidai — brangioji gėlė — panašiu būdu auginami, nes orkidai yra bot. epiphytes giminė. Orkidai turi gražią lelijavą, su rausvu viduriu žiedo spalvą. Indėno pypkelė visiškai bespalvė, bet turi gražų žiedą.

Šie augalai nėra fungi, atseit, grybas arba jo giminė. Saprophytes — parazitinis augalas pvz. ispaniška samana, ir epiphytes tipo dobilas, tarpsta ant kito augalo — medžio arba šaknų. Ispaniškos samanos gali būti be drėgmės, net visiškai sužuti, o po laikus jos atsigauna ir žaliuoja palai žalia spalva. Jos neturi šaknų. Ispaniškos samanos daugiausia paplitusios JAV pietuose. Jos kenkia medžio šakoms, nes ilgomis tėsėmis apipina jas, kur veisiasi kiti parazitai.

Sapropital ir panašūs parazitiniai anemiški augalai neturi chlorofilo; taip pat neturi sėklų kaip kiti augalai, bet turi slaptą žiedų augalų gamalą — sporą. Tūlos fungi rūšys — kempinė, kempingrybis ir kt., kurie atsiranda puvančių medžio žievėje — yra parazitiniai sapropital. Pav. vienas grybas gali turėti kelis milijonus gamalų. Šiuos gamalus vėjas gali pernešti dulkio forma iš vieno kontinento į kitą. Grybas miškui yra naudingas kaip trąša, o laukiniams gyvuliams gali būti ir maistas. Bet sapropitali naudingi.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai
TELEVIZIJOS IR RADIO
Taisyimas — Pardavimas
Tel.: DANUBE 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 S. Halsted St.

TUCK POINTING
Langų "Coulcing" — kaminus taisom ir plytų darbus darome. Dovanai apskaidavimas. Paaukite GUS G. JENES 3504 So. Halsted St. Yards 7-2641

JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apleistus darbe lietuvių. Reikalingi priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. Grovehill 6-4177.

JOHN G. MEZLAISKIS
Generalinis Kontraktoriaus ir Namų Statytojas
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarimą už prieinamą kainą. 6649 SO. MOZART STREET Tel. Grovehill 6-6588

Mes taisome visokias SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdurti koją minamas mašinas ir elektrines. Nemokamas apskaidavimas. Turime puikių pasirinkimą vartotojų SINGER mašinų.

SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: Cliffside 4-6847

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
NAUJAS 2 APARTMENTŲ
8018 SO. FAIRFIELD
5 ir 5 kambarių, derlių vonios, 2 aliejumi šildymui įrengimai. Geriausios konstrukcijos. Kaina \$31,800.

Pardavimui namas su taverna ir rooming house. Būtinai parduoti iš prieštais nesveikatos. 3001 W. 111th STREET.

TIKRAI GERI NAMAI IR BIZNISO NUOSAVYBĖ
STICKNEY: Gražus 5 kambarių bungalow; taverna, sklypo plotas 120x138. Kaina \$37,700.

BERWYN: 2 aukštų mūrinis namas; 3 flatai ir degtinės štonas. Kaina \$37,500.

CHICAGO: East 82nd Place, 6 kamb. mūrinis bungalow. Ne reikiama nei dešimtukio pridėti jokiam pataisymam šiam Ispanų stiliaus bungalow. Greitam pardavimui — \$18,500.

RESTORANAS IR TAVERNA, mūrinis namas, ekstra sklypas; gera vieta bet žmonėms, kurie nori uždirbti pinigų. Galima tuoj užimti. Greitam pardavimui kaina \$41,300.

TAVERNA: 10 šimtų į šiaurę ir 28 šimtai į vakarus, kaminis namas ir taverna. Greitam pardavimui \$36,000.

WEST OF KEDZIE ir 26th St. 2 aukštų mūrinis namas, taverna, 2 ir 7 kambariai. Turi būti parduotas už \$14,500.

TAVERNA: vieno aukšto mūrinis namas, 4 kamb., ekstra sklypas, mainys taverną ir privatų namą.

Informacijom matykite ar šaukite
EDEN RADIC, Realtor,
3153 West 26th Street
Tel. Bishop 7-0927.

PARDUODAMA
2 aukštų Road House pietų vakaruose nuo Chicago, su išnuomojamais kambariais. Biznis išdirbtas per daug metų, miestuko pigus laisnis. Didelis sklypas automobiliams pastatyti. Pardavimo priežastis sužinosite vietoje. 6401 West 111th Street, Worth, Illinois.

Parduodu namą ir taverną, 2 flatai, 7 kambariai, 2 karų garažas. 4548 S. Wentworth Ave.

Marquette Parke mūrinis namas, 4 butų po 4 kambarius. Kaina \$26,000. Naujas 1 metų senumo 5 kambarių bungalow. 1 kambaris betonte. Kaina \$17,000. Antanas Skurdelis, 2407 W. 68th St. Grovehill 6-2480.

3725 N. DRAKE AVE.
5 kambarių medinis, picture langai, karšto vandens šiluma; graži moderni maudynė, "kabinė" virtuvė, uždaryti užpalkiniai porčiai. Savininkas.

MODERNIZUOTAS 2 FLATŲ mūrinis namas West Side, po 4 kambarius, pečių šildymo. Padaryti porčiai. 2 karų garažas. Užimti 10 dienų. Apleidžia miestas, pasiaukio. \$12,500. Tel. LAW 1-6886.

20 AKRU, 5 kambarių namas, kiti trobesiai. 15 mylių nuo Chicago, 14600 South — 8200 West. Orland Park. Frank Janovsky.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai
TELEVIZIJOS IR RADIO
Taisyimas — Pardavimas
Tel.: DANUBE 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 S. Halsted St.

TUCK POINTING
Langų "Coulcing" — kaminus taisom ir plytų darbus darome. Dovanai apskaidavimas. Paaukite GUS G. JENES 3504 So. Halsted St. Yards 7-2641

JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apleistus darbe lietuvių. Reikalingi priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. Grovehill 6-4177.

JOHN G. MEZLAISKIS
Generalinis Kontraktoriaus ir Namų Statytojas
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarimą už prieinamą kainą. 6649 SO. MOZART STREET Tel. Grovehill 6-6588

Mes taisome visokias SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdurti koją minamas mašinas ir elektrines. Nemokamas apskaidavimas. Turime puikių pasirinkimą vartotojų SINGER mašinų.

SINGER SEWING Machine Company
4222½ Archer Avenue
Tel.: Cliffside 4-6847

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia
FINISH PATCHERS
OIL RUBBERS
HAND AND
MADDOX MACHINE
OPERATORS
Experience Desired
Steady — Not War Work
Bonuses — Good Wages.
Convenient transportation.

W. W. KIMBALL CO.
2611 S. CALIFORNIA

REIKALINGAS žmogus dirbti tavernoje. Turi turėti patyrimo. Geras mokėstis, gyvenimas vietoje. 6502 So. Wentworth Ave.

REIKIA CINUOTOJŲ (welders) — Cinavimui aliejinį tankų. Pastovus darbas. Puikių darbo sąlygos. Geras mokėstis.

WAITCUS MFG. CO.
1135 West 36th St.

ZALVARIO MOLDOŲ DIRBEJŲ
giniotojų (chasers) ir žalvario moldų pritaikintojų, pripildytojų. 47% valandų savaitė. Kreipkitės 1274 W. Augusta Blvd.

BENDRAM OFISO DARBUI Jauno vyro pastoviam raštinės darbiui, kad galėtų mašinėlę drukuoti; šiaurės miesto daly. 5 dienų savaitė. Kreipkitės **PLANTERS NUT & CHOCOLATE CO.** 411 East Illinois.

MAINTENANCE MAN
44 hour week.
Good salary.

WEST SIDE HOSPITAL
LAKEVIEW 5-2300.

PORTERIŲ IR VIRTUVES DARBININKŲ
Nedirbama sekmadieniais, 8 valandų diena. \$40 į savaitę. **LAKESIDE RESTAURANT** 1117 Bryn Mawr.

PATYRUSIŲ VYRŲ PRIE PAVEIKSLŲ RĖMŲ
Gold leaf auksuotojų, finišerių, spalvuotojų.

NEWCOMB - MACKLIN CO.
400 N. State Street.

TOOL and DIE
DIEBEJŲ, LATHE HAND
IR
MAŠINISTŲ
GERAS MOKĖSTIS
PATYRUSIAM ŽMOGUI
5 dienų savaitę su viršlaikiu ir dykai gyvybės apdrauda.

SERVICE TOOL, DIE MFG. CO.
4625-27 W. FULTON ST.

Mekaniko siuvamoms mašinoms Patyrimui prie Singer siuvamųjų mašinų Kreipkitės į: Standard Sewing Equipment Corp.
1929 S. Halsted St. MO 6-8755.

Viengūni ar vedusį vyra, kuris galėtų gyventi vietoje ir prižiūrėti mažą rezidenciją. 6752 S. Morgan St. HUDSON 3-5113

PERSONAL Asmenų Ieško
NARVYDAS IEŠKO JARO Narvydas, Aleksandras ieško savo pusbrolį JARO Prano, veterinarijos gydytojo. Žinančiai prašomi pranešti šiuo adresu: A. Narvydas, Muenchen, Germany, Funk Kaserne, Medical Division.

FOR RENT — Rendar
Išnuomojamas butas su naujais baldais šeimai be vaikų. Taip pat artimojo ately bus 4 kambarių butas 2-me aukšte. 2942 W. Pershing Road.

Išnuomojamas gražus ir didelis kambarys vyru. Gera transportacija. 5128 So. Emerald Ave. Boulevard 8-3571.

3 suaugę skubiai ieško 4 ar 5 kamb. buto vakarinėje miesto daly arba Brighton Parko rajone. Ramūs ir atsakingi žmonės. Skambinti: REliance 6-1954.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui
193 AKRU farma, Colby Silt Loam Chippewa kauntėj. Moderniška mūrinė stuba. Barnė 36x37 ir kiti pastatai, su arba be gyvulių, įskaitant 23 aukštus rūšies Holstein galvijus. Išmokėjimas. 2½ North West Blvd. ELMER JACKSON, RR. 2, Boyd, Wisconsin.

VISI SUSIPATĖ LIETUVIAI
SKAITO "NAUJENAS"

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkų
VIDUTINIO AMŽIAUS MOTERS REIKIA
Bendrą namų ruošos darbas, truputį valgių gaminti reikės; prižiūrėti vaikus; skalbti nerkia. Privatus kambarys ir \$35. Tel. Franklin 2-6677.

TARNAITE REIKALINGA
Patikima moteris namų ruošos darbiui. Taip pat reikės kiek valgių gaminti ir prižiūrėti vaikus. Kai kuriais vakarais laisva. \$30.00 į savaitę. Tel. BR 4-2122.

CLERICAL
Recent high school graduate with typing and general office. Sales office near North Western station. Five day week. SState 2-4779

REIKIA TYPISTĖS
Pastovus darbas, geras mokėstis su gera atečiai progą; malonios darbo sąlygos; 5 dienų savaitė; vakarinėje pusėje vidurmesčio. Gera transportacija. 309 W. Jackson. Šaukite Mr. Best Harrison 7-2172.

TYPISTĖS PATYRUSIOS
Idomus darbas prie patarimą teikiančių inžinierių. 35 valandų 5 dienų savaitė.

GERAS MOKĖSTIS
BLUE CROSS APDRAUDA.

Telefonuokite

MRS. REDEKER
Anderson 3-4060.

PORA ARBA MOTERIS
Būti namuose. Namų ruošą, moteriai visą laiką, vyrui — visas arba dalis laiko. Privatus butas, su vonia. Franklin 2-0226.

STENOGRAPHER
GENERAL OFFICE
Experience — interesting work. Permanent position, 5 day week TRANSAMERICAN FREIGHT LINES
1130 W. Cermak Rd. MO 6-5266 MR. BARTLETT.

TYPISTĖS IR BILLER
Vyro arba merginos Geras mokėstis 5 dienų savaitė Maloni aplinkuma. Klauskite: "AL" MO 6-7763.

GENERAL OFFICE
Small branch office of National Concern has permanent position requiring typing and light shorthand; full insurance benefits; excellent location and transportation.

THE HOOVER CO.</